18 ŞUBAT 1980 PAZARTESİ 10 LİRA

Halkın Gazetesi

Demokrat

generaller niçin gerekli?

(Amerika'da yayınlanan NACLA dergisinden bir çeviri.)

YARIN 8. SAYFADA

Önceki gün ilân edilen sokağa çıkma yasağına rağmen, yer yer çatışmalar çıkmış ve çok sayıda kişi yaralanmıştı

TARİŞ'teki direnişçi işçileri teslim almak için düzenlenen operasyon sırasında, çevre mahallelerdeki halk TARİŞ işçilerine yardım edince, güvenlik kuvvetleri mahalleleri, Çiğiltepe'de olduğu gibi, kuşattı

Dördüncü Ordu'ya bağlı askerler, TARIŞ'teki operasyondan sonra Gültepe'yi kuşattılar. Asker desteğinde mahalleye giren polis, aranmadık ev bırakmadı, operasyon sırasında çıkan çatışmada üç polis öldü.

Halk : Gültepe'deki kuşatma kalksın

- Silah araması iddiasıyla yapılan ve 3 polisin öldüğü operasyonda gözaltına alınanlar serbest bırakıldı

Çiğiltepe'deki operasyon sırasında, çelik yelekli, kalkanlı polisler, elleri namlularına mermi sürülmüş tabancalarının tetiklerinde, bütün evlere tek tek girdiler ve bu anti-demokratik uygulamaya karşı koyanları kadın, erkek demeden tartaklayarak dışarı çıkardılar, alıp götürdüler.

Gültepe'nin kuşatılmasından iki gün önce, TARİŞ direnişini destekleyen Çiğiltepe mahallesi de arandı. Arama sırasında polisin dikiş makinesi gibi ev araçlarını panzer denetiminde arabalara yüklediği görüldü.

(FOTOĞRAFLAR: İZMİR— DEMOKRAT)

İZMİR (DEMOKRAT)

İzmir Gültepe semtinde güvenlik kuvvetlerinin önceki gün sabahın erken saatlerinde giriştikleri silahlı operasyon sekiz saat sürdükten sonra sona ererken, Gültepe'de sokağa çıkma yasağı ile birlikte, evlerin tek tek arandığı ve yüzlerce kişinin gözaltına alındığı, soruşturmanın sürdürüldüğü bildirildi. Gözaltına alınan çok sayıda kişinin serbest bırakıldığı bildirilirken, Gültepe halkı kuşatmanın kaldırılmasını istedi.

İzmir Valisi Nazmi Çengelci, güvenlik kuvvetlerinin Gültepe'de gerçekleştirdikleri operasyonun sonunda, 266 kişinin gözaltına alındığını iddia ederken, görgü tanıkları ve olayları yaşayanlar,

(Devamı 7. Sayfada)

İzmir'in sıkıyönetim kapsamına alınıp alınmaması yarın görüşülüyor

ANKARA (ANKA)

Genişletilmiş sıkıyönetim toplantısı dün saat 11.00'de Genel Kurmay Başkanlığı'nda Başbakan Süleyman Demirel'in başkanlığı'nda yapıldı.

Genel Kurmay Başkanı Orgeneral Kenan Evren'in , ilgili bakanların kuvvet komutanlarının ve Milli İstihbarat Teşkilatı yetkililerinin katıldığı toplantıda sıkıyönetimin son iki aylık değerlendi-

(Devamı 7. Sayfada)

Remzi Aslan "Fendoğlu Başkanlığı zorbalıkla kazandı

MALATYA (DEMOKRAT)

10 Şubat 1980 tarihinde yapılan Malatya Belediye Başkanlığı seçimi ile ilgili olarak gazetemize bir demeç veren Bağımsız Belediye Başkan Adayı Remzi Aslan "Fendoğlu seçimi baskı kazandı" dedi. Remzi Aslan, seçim günü bazı sıkı-

(Devamı 7. Sayfada)

Karabük Safranbolu'da iki devrimciyi faşistler yaraladı

Jandarmanın "dur" uyarısına uymayan bir kişi öldürüldü

- BURSA'DA BİLDİRİ DAĞITAN GRUBA ENGEL OLMAK İSTEYEN BİR POLİS ÖLDÜ, BİR POLİS DE YARALANDI.
- VARTO'DA BİR BANKA ŞUBESİ YAKILDI.
- ADANA'DA GÖSTERİ YAPANLAR YOLU TRAFİĞE KAPATTILAR.
- ANKARA'DA ZAMLARI PROTESTO GÖSTERİLERİ YAPILDI.

(HABERİ 5. SAYFADA)

Kimya Mühendisleri Odası Genel Başkanı Gümrükçüoğlu

"Hükümetin politikası açık faşizmi zorunlu kıldı"

Gümrükçüoğlu, alınan son ekonomik önlemlerin çalışanlara işsizlik, yoksulluk, baskı ve kıyım getirdiğini söyledi.

(HABERİ 7. SAYFADA)

Oylar yanlış sayılınca Bütçe Meclis'te dörtkez oylandı

ANKARA (ANKA)

1980 Mali Yılı Bütçesinin maddelerine geçilmesi Millet Meclisi Genel Kurulu'nun dün sabahki birleşiminde oylanarak kabul edildi.

Oylama sırasında "red" ve "kabul" oylarının birbirine yakın olması nedeniyle bazı tartışmalar oldu ve bütçe 4 kez oylandı.

Bu arada divanda bulunan AP'li üye, CHP'li üye ve başkan farklı sayılar saptadıklarını söylediler. CHP'li divan üyesi 193 "red" oyuna karşılık

(Devamı 7. Sayfada)

Avcı kuşlardan çok, kuşları tek tek avlamayı sever.

HALK BÜTÇEYİ TARTIŞIYOR

Röportaj:Bediz DOĞAN
Fotoğraflar:Hüseyin AVUÇ

Bütçe görüşmelerinin eziyetten başka birşey getirmeyeceğini söyleyen gazete satıcıları.

"Bütçe eziyetten başka bir şey getirmeyecek"

- "Bütçe dar gelirlilere birşey getirmeyecek, olsa olsa bütçe çıkar çevrelerinin işine yarayacak"
- "Politikacısı, ağası, paşası saati saatine karar değiştiriyor. Bütçe de böyle bir şey olsa gerek"

"Millet"in vekilleri 1980 Mali Yılı Bütçesini önceki gün Millet Meclisi'nde görüşmeye başladı.

"Millet"in vekilleri parlamento çatısında bütçe üzerinde konuşadursunlar, biz de halkımızın bütçe üzerinde görüşlerini aldık.

Konuştuğumuz kişilerin birleştikleri tek nokta,bütçenin dar gelirlilere hiç bir yarar sağlamayacağı, aksine çıkar çevrelerine yarar sağlayacağı.

"Bütçeyle birlikte enflasyonun önlenmesi gerekir" diyen yurttaşlardan biri.

Gün geçdikçe artan pahalılığın,gün geçirmeden önlenmesi gerekir diyen ayakkabı satıcısı.

Nazmi Satıcı "Temennimiz zor günlerin geride kalması.

Hırdavatcı Ahmet Kasap "Düşünecek birşey kalmadı nerden inceldiyse ordan kopsun."

1980 Mali Yılı Bütçesi üzerinde görüşlerini aldiğımız halktan bazı kişilerin görüşleri şöyle:

TURHAN DİKİCİ: (AYAKKABI SATICISI):

Şu anda Meclis'te bir bütçe konusu görüşülüyor ama benim aklım ermiyor. İyi mi olur kötü mü olur zaman gösterecek. Gerçek olan şu ki gün geçtikçe hayat pahalılığı artmakta. Ben sattığım bir çift ayakkabıdan 150 lira kâr anca alıyorum. Yeni mallar almak için ise toptancının yanına yaklaşamıyorum. Bu durumların muhakkak düzelmesi ve halkın yıllardan beri çektiği çilenin bitmesi gerek. İşte bu yüzden ben bütçeden falan anlamam. Anam babamdan başkasını da tanımam.

NAZMİ SATICI (SAATÇI)

Bütçe ile ilgili fazla bir bilgim yok. Ancak, devamlı artan pahalılığı önleyebilirlerse iyi olur. En mühimi, fiyatları sabit tutmaktır. Bunlar yapılmadığı takdirde, bütçe bir işe yaramaz. Temennim zor günlerin geride kalması ve halkın insanca bir yaşam düzeyine getirilmesi.

AHMET KASAP (HIRDAVATÇI)

Düşünecek bir şey kalmadı. Biz esnaflar, bütçeyi düşünecek halde değiliz. Her gün artan fiyatlar karşısında, asgari ücret çıkarılırsa,katsayı arttırılsa neye yarar. Günü

(Devamı 7. Sayfada)

HAFTANIN İÇİNDEN...

BASKI VE BÜTÇE

Türkiye'de uzunca bir süredir yaşanan bunalım, geçtiğimiz hafta daha bir derinleşti. Bunalımın yükünün emekçilerin sırtına yüklenmesinin resmi bir belgesi olan bütçe, yurdun dört bir yanında uygulanan baskıların üzerine oturtulmuş olarak sunuldu Meclise.

Geçtiğimiz hafta meclis genel kurulunda başlayan bütçe görüşmelerinin en ilginç yanı emekçilerin alın terinden zorla el konulan paraların nasıl ve nerelerde kullanılacağının İzmir Tariş'te somutlanmasıydı. Çiğli İplik Fabrikası işçileri, Çimentepe'li emekçiler ve son olarak ta Gültepe halkı, kendilerinden vergi olarak kesilen paraların yine kendilerine karşı bir baskı aracı olarak, bir silah olarak kullanıldığını çok yakından gördüler. Sadece görmekle kalmadılar, üzerlerinde uygulanan baskıların, meclislerde çeşitli partiler tarafından nasıl meşrulaştırılmak istendiğini gördüler. TARİŞ'ten hareketle devlet terörü bütün halk üzerinde adeta doğal bir şey olarak sunuldu. Tam tam sesleri arasında bir halkın nasıl teslim alınacağının provası yapıldı bütün hafta.

Evet TARİŞ operasyonu, milyonlarca emekçinin nasıl teslim alınacağının bir provası idi. Ancak, yine bizzat TARİŞ ve İzmir, bazı tiyatro oyunlarının provalarının sahnede aynen tekrar edilemeyeceğini de gösterdi.

1980 bütçesi, işte bu koşullarda meclis genel kurulunda tartışılmaya başlandı. Görüşmelerin ortaya çıkardığı bir başka ilginç nokta, partilerin birbirlerinden farksız olduklarını kanıtlamak için epey gürültü, patırtı koparmaları idi.

Geçtiğimiz haftanın bir başka önemli gelişmesi, TRT'de yüzlerce sözcüğün kullanılmasının Genel Müdür tarafından yasaklanmasıydı. Kasaroğlu TRT'si, bir sağcı gazetenin açtığı ve gerçekte "yüz günde Arapça konuşma dersleri". olarak tercüme edilebilecek olan bir kampanyanın devlet tarafından benimsendiğini oldukça somut biçimde kanıtlıyordu. Halkın günlük yaşantısında kullandığı sözcüklerin TRT'den yayınlanmasını, yasaklamak saçma olmanın ötesinde tüm devlet kurumlarının her yönden faşistleştirilmesini de göstermekteydi.

Türkiye'de olup bitenlerin ve özellikle halkın düzene karşı muhalefetinin ekran ve mikrofonlardan yansıtılmasının yasaklanması nasıl bu muhalefeti engelliyemiyorsa, birçok sözcüğün kullanılmasının da emekçilerin konuşma özgürlüğünü ortadan kaldıramayacağı bir gerçektir.

YARADANA SIĞINIP

Kısadan da kısa bir öykü ve bir kıssa

Can YÜCEL

Adam işten çıkmış. Tiryaki. Gediklisi bir meyhane var, Üsküdar çarşısında. Etrafında dolanıyor. Parası çıkışmıyor. Vazgeçiyor. Üstelik, girse içeri, eski yaranlarından bir-iki cigara da uçlanacak. Ama vuruyor kendini İcadiyedeki evine. Kadın erken ve ayık geldi diye memnun. Kapuska pişirmiş, yiyorlar. Çocuklar uyumuş. Zaten bir bebeleri var o da, spastik. Bir CHP Bakanının dediği gibi plastik değil. Yani kötürüm, mefluç. Bütün devrimcileri de, ilan ediyorlar ya egemenler öyle yapacaklarmış. Sağ olsun beyin operatörleri yetmiş yaşındaki mefluçları kurtarmak, ayağa kaldırmak için onbeş saat kan-ter içinde ameliyat yürütüyorlar. Sonra da gencecik çocukları sopadan geçirip, ama sırf memleketlerini sevdikleri için, ayağı bacağı tutmaz hale getirmeyi marifet sayan yöneticilerin gölgesinde yaşıyoruz. Bi de CHP Gölge Kabine kuracakmış. Ayol siz iktidardayken bile gölge kabindeydiniz,afedersiniz ama biraz fazla tuvalettiniz. Dönelim bizim arkadaşa. Kapuskayı yedikten sonra, başlamış karı dırdıra.Üstü yok başı yok. Bir tek ampül var, o da onbeşmumluk. Derken elektrikler kesiliyor. Çakar almaz televizyon da. Çarlisi Darlisiyle sönüyor. Çift atıyor kendini yatağa. Ama kavgalılar. Sanki İMF ile Turgut. Döviz gelmiyor bir türlü...Adam fırlıyor dışarı picamalarıyla.Tir tir. Bakıyor karşıda, pırıl pırıl bir daire. Bilmiyor ki onlar da kendi gibi ücretli, aylıklı. Ama (Battı balık yan gider) sınıfından. Rahmi Koç sanıyor o eğlenenleri. Kaldırdığı gibi yerden kaptığı kayayı çalıyor cama...

ZAM-GAM-CAM-DAM

Toptaşı'nda ziyarete gittim ben o arkadaşı, siz de gidin!

HALKIN DİLİNDEN

Duyun beni

Bir süre önce devlet dairelerinden birisine işim düştü. Kapıdan içeri girdiğimde asansörün çalışmadığını söylediler. Yavaş yavaş merdivenlerden çıkarken memurların sorun yaratmamak gayesi ile omuz omuza gelmemek için dikkatlice birbirini takip ederek çıktıklarını gözlemledim. Birden aklımda ne kadar medeni insanlar düşüncesini yorumladım. İşimle ilgilenen servisin istihdam şubesi olduğunu öğrendikten sonra kapıyı tıklatıp kafamı uzattığımda saçları kırlaşmış dirseklerini masaya dayamış, çenesini iki elleri arasında almış memura selam verdiğimde başını kaldırdı; hüzün dolu gözlerle selamımı başını sallayarak aldı. Yanındaki haş sandalyeye oturup konuşmaya başladım.

Adın ne; Memur...
Kaç çocuğun var; Üç
Sorunun nedir; Tayin

Memleketin neresi; Erzurum, Yozgat Tokat dedi Şaşkın şaşkın yüzüne bakıp üç tane memleket olur mu? diye sorduğumda; Herkesin hükümeti olacağız diye gelip 5000 liraya muhtaç olan üç çocuklu memurları kasırga gibi tayin eden hesap adamı yöneticiye sormalı dedi. Yine Başbakan'ın her türlü nakil, tayin işlemlerinin durdurulduğuna ilişkin genelgesinden bahsettiğimde ıstırapla aldatılmışlığın belirtisini yansıtan gülücüklerle baktı yüzüme. Cebinden sarı reyali zarfı çıkartıp elime iliştirdi. Okuduğumda Erzurum'a tayin edildiği yazıyordu. Başbakan'a yazmış olduğu iş (memur olma) istemine ilişkin dilekçemin sonucunu memura sormadan, elime iliştirmiş olduğu zarfı geri iade edip ağlamamak için kendimi güç tuttum. Üç çocuğuma ilk öğüdüm Devlet dairesine girmemeleri olacak. Herkese duyurulması dileğiyle.

BAŞARILAR
VATANDAŞ RIZA

Halkla devrimciler bütünleşmeli

Bugün, faşizme karşı, faşistlere karşı devrimci mücadele veriliyor.

Ama bu ne şekilde yapılıyor ve yapılmalıdır. Mücadele bazı yerlerde gerileyecek bazı yerlerde ilerleyecektir.

Bu ordaki devrimcilerin tutumuna, hareketlerine bağlıdır. Halka inilmeyen, halkla bütünleşmeyen, onların talep ve isteklerini bilmeyen, devrimci mücadelenin yaşayacağı ve ilerleyeceği düşünülemez. Orda ki mücadele çökmeye mahkumdur. Devrimciler bu safhada balonu patlamış çocuğa dönerler. Devrimcilerin mücadelesi halk içinse onlara en küçük hizmeti götürmek ve onlara örneğin: Fatsa'da yapılan çamura son kampanyası ve yapılan işler. Devrimciler biraz olsun görevlerini yapmış demektir. Bu örnek, devrimcilerin yek vücut, kararlı bir şekilde çalıştıklarını, örgütlendiklerini, halkla bütünleştiklerini gösterir. Devrimcilerin dostu halktır, dayanağı onlardır.

ADNAN ULUKAYA
İNCESU KÖYÜ
DİNAR
AFYON

Huzuru, sükunu sağlamak için

Aylardan beri Ardahan ilçesinde polislerin MHP yanlıları ile uyum içinde olmaları kayda değer doğrusu.

Evet aylardır ilçede polisler, MHP'lilerin koruma görevliliğini yapıyorlar.MHP'liler sanki sivil polisler gibi silah bellerinde dolaşıyorlar sokaklarda. İşin acı yanı resmi polislerde onları kısa aralıklarla takip ediyorlar.

Aralık ayında, bir dükkanı kurşunladılar polislerin desteği ile. Ocak ayında bir kahvehanede köyden gelen vatandaşlara hakaret ettiler. Şubat ayının ilk günü akşamı silahlı üç kişi, bir kahvehaneye girerek halkı yerlere yatırdılar. Kenara, köşeye tabancaları ile ateş ettiler, üstelik ilçenin tam göbeğinde. Olanlar çok uzaklardan duyulduğu halde, her nedense yanıbaşındaki polis karakolu o an kulaklarından rahatsız durumdaydı...

15 bini aşkın Ardahan ilçesinde, sayıları 15'i geçmeyen faşistler böylesine ilginç eylemler yapabiliyorlar. Silah sesleri duyulmadığı gibi olaylar görülmüyor da... Bütün olanlara karşın, hiç bir suçu olmayan arkadaşların, bellerine tabanca dayatılarak karakolda işkence edilen devrimci, demokrat, yurtsever insanlar kararlı biçimde yılmadan direnmeye, faşist baskıları protesto etmeye kararlı gözüküyorlar.

İşte Ardahan aylardır böylesi acı gerçekleri yaşarken, polisler bir oteli gereksiz yere basarak, halktan kişilere hakaret ediyor ve dedeleri yaşındaki ihtiyarları copluyorlar, "Huzuru, sükunu sağlamak için"

Doğunun bu soğuk kış günlerinde, böylesine soğuk bir şaka neler getirir, neler götürür? Bilinmez. Ancak, halkımız hele hiçbir şeyden nasibini alamamış doğu halkı, böyle soğuk şakalara dayanamaz!....

D.A.Altun
ARDAHAN

Baskı yasaları şiddet doğurur

Kitlelerin faşist baskılara karşı birer savunma aracı olan demokratik hakları ellerinden alınırsa ne olur? Olacak şey kesinlikle şudur: Kitleler başka savunma araçlarına gerek duyacaklardır.

Demokratik hakları uzun mücadelelerle kazanan işçi sınıfı geniş emekçi kitleleri bu hakları geri vermezler.Diktatörlüğün ezebileceği bir işçi sınıfı olmayacağı gibi baskı yasalarının hareketsiz bırakabileceği işçi sınıfı olamaz.

İşte bugün gelinen yerde halkın mücadelesi buna engel olmakta ileri adımlar atmaktadır. İşçi sınıfı bilinçlenmekte, saflarını faşist güçlere karşı sıklaştırmaktadır.

Baskı yasalarının siyasi alanda açacağı yaralar belli olmuştur. Siyasi amaçlarla hiçbir dernek kurulamayacak Dernekler; bir konfeksiyoncu bir manavın sattıklarını satacak, burjuvaziye hizmet edecek. Gençliğin sosyal hayatı değiştirmekten geçen örgütlenmesine ağır zincirler takılıyor. İşçilerin canı, kanı demek olan grev hakkı param parça edilmek isteniyor, İşçi açlıktan da ölse ücretlerini yükseltmek için patronların keyfine sığınacak. Patronun zararına ortak olacak. Örgütlü mücadelede adı olan, işten atılacak. Grevcilerin başında yasal bombalar patlayacak. Bu yasal bombalar geniş ölçüde kitle örgütlerin tahrip etmede kullanılacaktır.

Halkın getirilen her şeye kuzu kuzu bakması karşı çıkmaması dahası muhbir yurttaşlık ilkelerine uyulması açıktan isteniyor. Örneğin zamları hayat pahalılığını, karaborsayı yokluğu protesto etmek yürümek, gösteriye katılmak güvenlik kuvvetlerine sağlanan Ali kıran, baş kesen haklarla yasaklanmıştır

İnsan haklarının ipi artık başkalarının eline verilecektir. Evinizi gönlü isterse basacaklar kapını kıracaklar, sen ona ağzını açmayacak elini kaldırmayacaksın.

H.Ç – PAZARCIK

Ağa baskıları bizi yıldıramaz

Bu yayın hayatınıza başladıktan sonra, bütün halk kesiminin dertlerini, objektif olarak yansıttığınız için tüm ezilenlere, sömürülenlere yardımcı oluyorsunuz. Ben bu yazımla, ilk olarak duyurmaya çalışacağım bazı konuların farsıtını bulmuş oluyorum. Kars'ın Ardahan ilçesinin Ölçek köyünde iki yıldan beri bir mücadele süregelmektedir. Bütün demokratik ve ilerici kesimin bildiği gibi, bu mücadele toprak ağaları ile köylüler arasındadır. Köylülerin, işçilerin artık bu sömürü düzenine dur demeye başladıkları son yıllarda, faşist terörün alabildiğine yoğun bir şekilde estirilmesi işçileri ve köylüleri yıldıramadı ve yıldıramayacaktır da. Bu terörün köylerde, köylüler üzedinde estirilmesi Ölçek köylülerini susturamadı.

Önce köylüler 10.000 dekarlık topraklarını, gasp ve işgal eden, toprak ağalarından, yasal yoldan almaya çalıştılar. Çünkü Toprakların TC. tapusu yoktur, özel idare kayıtları vardır. Bu kayıtlar geçersiz olduğu halde toprakları bırakmayan ağalar, köylüleri kurşunladılar. Köylüler de topluca toprakları hayvanlara otlattılar. Böylece çıkan olaylarda faşist ağalar köyden bir genci vurdular. Kendileri de kaçtılar. Hastahaneye kaldırılan genç daha sonra tutuklandı. Köyden 15 yaşından 70 yaşına kadar tüm insanlar aileleri ile sıkıyönetimlerde beş ay yattılar.

Bu yolla köylülerin haksızlıklara karşı baş kaldırısının önleneceği safsatasını düşünenler hayal kırıklığına uğradılar.

Ölçek köylülerini örnek alan Konk ve Kirman köylüleri de toprak ağalarına karşı direnip topraklarını aldılar.

Artık haklıyı haksızı ayırt etme zamanı çoktan gelmiş, geçmektedir. 80 yaşındaki ihtiyarlara, bebelere kıyanlar, haklı olamazlar. Onlardan halk zamanı gelince hesap soracaktır. "Yaşasın ağalara karşı mücadelemiz"

Vur halkım vuuur...!
vur ki,

Seni yoksul bırakanlara,

Vur seni herşeyden mahrum koyanlara

Vur ve vur ki karanlığın tam ortasına,

Ancak kurtuluşu bulacaksın sen, orada.

ÖLÇEK'TEN BİR
DEVRİMCİ

İşsizlik üzerine

Türkiye'mizde işçi haklarını savunan çok sendika dernek var. Yine de işçiler arasındaki iş ücretleri düzenli dağılmıyor. Kimi yata yata, kimi çamura bata bata, yatan çamura batandan daha çok ücret alıyor. Bir de iş bulamayan işsizler grubu var. Türkiyemizde asgari ücret 60 liradır. Başı boş işçi 12 ay içinde 6 ay çalışır. Bu işsizlerin sendikası derneği yok. Bunlar ne yapsın, iş yok tek çare soygundur. Bu soygunları azaltmanın tek çaresi iş sahalarını bollaştırma, eşit işe eşit ücret vermektir.

B.SONKAN
TURHAL-TOKAT

DÜŞÜNCE ALANI

Bankalarda "kâr" harekatı

Erdinç KAPANCI

EKONOMİ VE MALİYE UZMANI

Getirilen kararların makro ekonomik düzeyde belirli çıkar gruplara hizmet götürüşü ve düzenleniş itibariyla da esasen bu kesimin düşünce ve istemleri "onarma" yasaları anlamında başarı şansı çok düşüktür. Hatta bunalımı gelecek dönemlerde daha da körükleyecek niteliktedir. Bir bakıma, dönem Başbakanının deyimini biraz saptırarak belirtmek gerekirse, çarpık ekonominin "felçli kararları"-dır söz konusu olan.

Ne var ki, aslında kararlar bilinçsizce de düzenlenmemiştir. Değindiğimiz gibi işletme kolları bazen de değişik çevrelerin sesi olarak kaleme alınmıştır. Ve bu açıdan çok başarılıdır. Bunu finans kesimine ilişkin kararlar ışığında yakından görelim.

— Son yılların yüksek dozajlı faiz politikasına bağlı şekilde, bankaların kâr—zarar darboğazında olduğu ve ciddi şekilde iflasın söz konusu olabileceği belirtilmiştir. Mevduat faizi azami % 24.5 iken, en yüksek kredi faizinin % 19—20 dolaylarında tutuluşunun, (yeni kararla % 22 ve serbest) esasen genel yönetim giderlerinin yüksekliği ve toplu sözleşmelere bağlı personel gideri yükleri nedeniyle bunalım içinde bulunan bu sektörü adeta kıskaç arasına aldığı vurgulanmıştır. Ve sonuç şimdi getirilen kararname çerçevesinde, normal kredi gelirlerinin global olarak % 10 oranında artışına yol açarak iki birimlik faiz oranları yükseltilişidir. Başka deyişle iktidar bankacılık kesiminin asıldan yoksun baskı ve savlamaları karşısında, 25 Ocak kararlarıyla verdiği ödünlerden önemli bölümünün faiz oranları üzerinde oynamayla gerçekleştirmiştir.

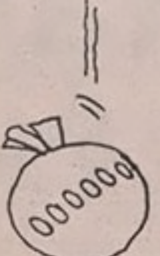
Asıldan yoksul baskılar dedik çünkü, bugün hangi bankanın bilançosuna bakılırsa bakılsın, bir önceki dönem bilanço kârlarını aratmayacak düzeyde kârlarla bağlandığını görüyoruz. Nedeni çok açık ve geniş kitlelerce de yakından bilinmesi gerektiği gibi bankasal kesim oyunlarıdır. Bunların başında yapay bankacılık hizmetleri gelmektedir. İkincisi kredi müşterilerinin mevduat blokajına zorlamaları gelmektedir. Böylece örneğin 100 TL'lik bir kredi hesabının 50 TL'si müşteriye kullandırılmakta, buna karşın faiz 100 TL. üzerinden hesaplanmaktadır. Diğer taraftan kredi açıldığı halde çok uzun bir süre sonra kullandırılışı (faiz işlemektedir) yerli DÇM oyunları ve tefeci piyasası ile bağlantılar gibi, bankacılığı olağanüstü derecede çekici yapan gelişimleri de burada saymak gerek.

Kaldı ki, kredi faizleri % 19-20 iken, bu rakam genellenmiş bir olguyu yansıttığı halde mevduat hesaplarından % 24.5 faiz uygulananlar toplamın ancak % 5-10'udur. Onun dışındakiler faizsiz veya % 3 gibi çok düşük faizlidir.

— Bankalara verilen çok önemli bir başka ödün, döviz pozisyonu uygulamasının genişletilmesi ve elde edilen dövizlerin % 80'inin yönetiminin kendilerine bırakılması ile gerçekleştirilmiştir. Böylece bu kuruluşlar, bir yandan arbitraj kârlarını maksimize etme gibi bir olanağa kavuşmuşken bir yandan da döviz alım satım kârlarının T.C. Merkez Bankası'ndan kendilerine kaydırılışı suretiyle önemli ölçüde subvanse edilmişlerdir. Daha açık deyişle bir çeşit Hazine olanağı bankalara dağıtılmıştır.

— Gelişimler bu noktada da kalmamıştır. Yeniden esaslara bağlanan özel ihracat fonu gibi bir müesseseden ihracatçılara kullandırılacak kredilerde faiz oranı % 11 olarak belirlenmiş, buna karşılık bu faizin % 8'inin fona, % 3'ünün ise bankalara ait olduğu bildirilmiştir. Gözden kaçırılmamalıdır. Fon devletindir ve aracı bankaya % 3 gibi nedensiz bir gelir kaynağı oluşturulmuştur.

— Prefinansman kredilerde, eski kararda, aracı bankalara faiz ve komisyon ödenmez hükmü yer alırken yeni düzenlemede bu hüküm kaldırılmıştır. Başka deyişle, pazarlığa bağlı olarak yeni bir faiz ve komisyon olanağı oluşturulmuştur.

ÇELİŞKİ VE SONUÇ

Türkiye güdünlü görüntüsü altında güdümsü piyasa kuramlarının sonuç ve sancılarını en şiddetle hisseden ilginç ekonomilerden birisidir. Üretim ve tüketim kuramları tamamen kişilerin güçlerine göre teşekkül etmektedir.

Ve bu oluşumda klasik ekonomi kuramlarının yerini bulmak son derece güçtür.

Bu nedenle de canavarının kökenlerine Türkiye'de hiçbir zaman inilmemiştir. Bu belki bir bakıma doğaldır. Doğallık bu olgunun çok bilinmeyenli denklemliğinden kaynaklanmaktadır. Ama ne var ki, bu ulusal sorun köklü araştırma ve önlemlere de konu edilmemiştir.

Tüm gelişim ve girişimler, bağlantısız ve kesik kesik ele alınmıştır. Sonuçta da enflasyonla mücadele yerine, çıkar çevrelerine yeni vurgun olanakları hazırlayan bir seri kararlar söz konusu olmuştur hepsi o kadar.

Üzerinde durduğumuz bankacılık kesimine ilişkin girişimlere de böyle bir bakış açısıyla bakmak gerekir. Bir yandan bankacılık kesimi sermayedarlarına daha yüksek kâr olanakları hazırlanmış, bir yandan da yüklerini aynen kesim üzerine yansıtan kredi alıcı firma yüklerinin artırılışı nedeniyle, enflasyonla mücadele ortamında önemli bir enflasyon odağı oluşturulmuştur.

MÜCADELE GÜNLÜĞÜ

18 ŞUBAT

1963 İzmir'de trafik tıkanıklığına yol açtığı gerekçesiyle ellerinden arabaları alınan 1000 kadar hamal, bir yürüyüşle bu durumu protesto ettiler.

1964 Türkiye'nin yıllık kontrplak gereksinimini karşılayan Eyüp'teki Arı, Kelebek ve Fil fabrikalarında çalışan 450 işçi greve başladı.

1967 GREVCİ İŞÇİLERLE EMNİYET KUVVETLERİ ÇATIŞTI

Batman Rafinerisinde stok yakıtların satışa çıkarılmak istenmesi, grevci işçilerle emniyet kuvvetlerinin çatışmasına yol açtı. İşçiler yakıtın çıkartılmasına izin vermeyince, kendilerine engel olmak isteyen polisle taşlaştılar. Sonuçta 6 polis, bir işçi yaralandı.

1977 OYAK'TA GREV BAŞLADI

DİSK'e bağlı Teknik–İş sendikası ile OYAK arasında çıkan anlaşmazlık nedeniyle Ordu pazarı ve OYAK'a bağlı işyerlerinde grev başladı.

1978 SELAHATTİN DOĞAN

Daha önce gözaltına alınmış olan Selahattin Doğan'dan uzun süre haber alınamadıktan sonra, polis ailesine onun öldüğünü haber verdi. En son konuşmasında ağabeyine "beni öldürecekler avukat tutun" demiş olan Doğan'ın yakınları, onun işkencede öldürülmüş olabileceğini ileri sürdüler.

1978 19 DEMOKRATİK KURULUŞ İZMİT'DE MİTİNG DÜZENLEDİ

Bir süre önce Gölcük Belediyesince işten el çektirilen 30 işçinin haksızlığa uğradığı gerekçesiyle aralarında Yol–İş Sendikası, Kocaeli Genel–İş Sendikası, TÖB–DER Gebze ve Gölcük şubelerinin de bulunduğu 19 sendika ve demokratik kuruluş Gölcük'te bir miting düzenledi.

1979 İSMAİL TAKIR

Giresun'un Tirebolu ilçesinde GENÇ–DER'den çıkan 3 devrimciye 3 ayrı yönden ateş açıldı. Saldırı sonucu İsmail Takır öldü, Temel Kerimoğlu ve Bilge Kuyrukoğlu ayaklarından yaralandılar.

Beni Sadr'ın başkan seçilmesinden sonra

İran'da milliyetler üzerinde baskılar arttı

● Halkın Fedaileri:Kökleri kazınamayan toprak ağaları devrimden sonra da topraklarını geri alma çabalarını sürdürdüler

● İran Türkmenistan'ında bir haftaya yakın devam eden çatışmalar bastırıldı

DIŞ HABERLER SERVİSİ

İran'ın yeni devlet başkanı Abdülhasan Beni Sadr İranlı Kürtlerin Devrim Konseyine ilettiği özerklik programını İran'ı bölmeye yönelik bir tasarı olarak niteleyerek kesinlikle reddetti.

Beni Sadr Kürtler sözkonusu önerilerde direnirlerse, merkezi hükümetin "savaşa hazır" olduğunu sözlerine ekledi. Beni Sadr bu konuya ilişkin olarak yaptığı konuşmada Kürt Demokrat Partisi tarafından sunulan önerilerin özerklik le ilgisi bulunmadığını ve bunların "ayrılıkçılıktan da kötü amaçlara yönelik olduğunu sözlerine ekledi. Beni Sadr Kürtlerin henüz kamuoyuna açıklanmayan önerileri arasında, İran Kürdistan'ında polis, jandarma ve ordunun yerel makamların denetimi altında bulunması talebinin de yeraldığını, bu taleplerin asla kabul edilemeyeceğini söyledi.

Öte yandan İran Türkmenistan'ında patlak veren ayaklanma ordu birlikleri ile Türkmenler arasında bir haftaya yakın devam eden çatışmalardan sonra bastırıldı.

Bölgenin merkezi Kümbedi Kavus kentinin bir hayalet kente döndüğü bildirildi. Dükkanların kapatıldığı, halkın evlerinden çıkmadığı kentte zırhlı araçlar ve ordu birlikleri devriye geziyorlar. Ordu birliklerinin kentin stratejik noktalarına makineli tüfek yuvaları kurarak, kum torbaları yığdıkları açıklandı.

Türkmenistan'daki çarpışmalar sırasında ölenlerin sayısının 30'u bulduğu bildirildi. Çarpışmalara katıldığı ileri sürülen on kişi kurşuna dizilirken, bunları barındıranların evleri yakıldı.

Bu arada Türkmenlerin taleplerini destekleyen Halkın Fedayileri örgütünün bir sözcüsü, çarpışmaların kökeninde çok önemli nedenler bulunduğunu, alınan yüzeysey önlemlerle durumun yatıştırılamayacağını ileri sürdü ve şunları ekledi: "Şah'ın generalleri ve eski rejimin yetkilileri olarak görev alan feodal toprak ağaları Türkmenistan topraklarının yüzde 80'ine elkoymuşlardı.

Devrimden sonra Türkmenler, bu toprakları geri alarak ektiler. Ancak kökleri kazınamayan ağalar devrimden sonra da devrim muhafızlarını Türkmenlerin aleyhine kışkırtıp, topraklarını geri alma çabalarına giriştiler. Devrim istenilenleri vermemiştir. Bugün İran'da bir halk yönetiminin kurulması ve bu yönetimin ABD ile tüm bağları koparması zorunludur. Oysa bugün durum tam tersine gelişmektedir. Türkmenler özerklik değil, sadece Şah döneminde baskı altına alınan kendi kültürlerini geliştirmek isteğindedirler"

Kolombiya Gerillaları, Amerikalı rehineleri serbest bırakıyor

DIŞ HABERLER SERVİSİ

Üç yıl önce gerillalar tarafından kaçırılan Güney Amerika Barış Gücünde görevli Richard Starr, 250.000 dolarlık fidyesinin ödenmesi üzerine serbest bırakıldı. Richard Starr 1977 yılında St. Valentin gününde devrimci Kolombiya Silahlı Güçleri tarafından kaçırılmıştı.

Starr, Bogotanın güney batısında 80 mil uzaklıktaki bir araştırma istasyonunda biologist olarak çalıştığı sırada, gerillaların saldırısıyla yanında bulunan 50 kişi ile birlikte rehin alınmıştı. Fidyenin ödenmesi için gerillalar ile ilişkide bulunanlar, diğer fidyelerin ödenmesiyle geri kalan rehineleri de bırakacaklarını bildiriyorlar. Starr rehine tutulduğu sırada, kendilerine bir şey yapılmadığını, az miktarda yiyecek verildiğini açıkladı.

Devrimci Kolombiya Silahlı Güçleri, Kolombiya Komünist Partisi tarafından 20 yıl önce örgütlendi. Haber kaynaklarına göre, silahlı 2000 gerilladan oluşuyor.

Bağımsızlığı için mücadele eden Batı Sahra halkı uluslararası toplantılarda gittikçe daha fazla destek kazanıyor. Batı Sahra'yı işgali altında tutan gerici Fas yönetimi son sıralarda Amerika'dan büyük bir silah yardımı almaya başladı. Polisario gerillalarına karşı düzenlenen askeri seferlere Fransız uçakları da katılıyor.

Batı Sahra'nın bağımsızlığının tanınması isteniyor

Birleşmiş Milletler İnsan Hakları Komisyonu, Batı Sahra halkının bağımsızlığına kavuşması gerektiğini savundu ve "Bölgede, yabancı işgalden doğan insan hakları sorunlarının çözümü için tek yol bölge halkının bağımsızlığına kavuşmasıdır" dedi.

Cezayir'in önerdiği ve Irak'ın desteklediği öneriye Fas karşı çıktı. Ancak yapılan oylamada öneri, büyük bir çoğunlukla kabul edildi.

Oylamada çekimser kalan Kanada delegesi, önerisinin çok sert olduğunu bağımsızlığa kavuşmanın birçok yolu olabileceğini,ancak önerinin bu tür komplikasyonları bir tarafa bırakarak en aşırı cümlelerle formüle edildiğini söyledi. Çekimser kalan Uruguay delegesi de böyle bir önergenin, kabulü halinde Cezayir-Fas görüşmeleri için kapıların kapanabileceğini açıkladı

Cezayir'in hazırladığı önergeye olumlu oy veren ülkeler arasında Mısır'ın da bulunduğu bildirildi.

EKONOMİ

Devlet kadrolarını faşistleştirme politikası nedeniyle

Memur sayısı bir milyonu aştı

● Bu artısa paralel olarak devletin büro harcamaları da arttı.Son on yılda DMO'nce sağlanan 14 milyon liralık büro malzemesinin 12,5 milyarlık bölümü yerli-yabancı tekellerden alındı

EKONOMİ SERVİSİ

Çalışan memur sayısının son 5 yıl içinde % 40 artış göstererek, 1974'de 870 bin iken, 1979'da 1.308 bine ulaştığı belirlendi. Memur sayısındaki artışa paralel olarak devletin büro harcamalarının da hızla arttığı ve sadece son on yılda 14 milyar TL'lik büro malzemesinin Devlet Malzeme Ofisi'nce ilgili devlet kuruluşlarına sağlandığı belirlendi.

Memur sayısındaki hızlı artışlarda en önemli etkenlerden birisi olarak MC hükümetlerinin devlet kadrolarını faşistleştirme politikası gösterilebilir. Diğer önemli etken ise, burjuvazinin çeşitli müdahalelerle devlet aygıtının işlevini genişletmesi, yeni bakanlık ve kuruluşlarının devlet aygıtına eklenmesidir. Buna devletin, işsizlik sorununun patlamalara yol açmaması için memur alımında bulunduğu etkenini de ekleyebiliriz.

Artan memur sayısına paralel olarak büro harcamaları da hızla arttı. Devlet kuruluşları ve belediyelere, kâğıt ve mamulleri, kırtasiye ve büro malzemeleri, büro makinaları, büro mefruşatı, aydınlatma ve malzemesi, daire hizmetlerinde kullanılan motorlu taşıma araçları vb. sağlayan DMO'nin son 10 yıl süresince 1,5 milyar TL'si kendi üretiminden, 12.5 milyar TL'si ise iç ve dış tekellerden satın alınan toplam 14 milyar TL'lik büro malzemesini Türk bürokrasisine sunduğu öğrenildi. Sadece 1980 yılında öngörülen büro harcama tutarı ise, yaklaşık 7.2 milyar TL olarak belirlendi. Bu tutarın 7.1 milyar TL'lik kısmı yine tekellerden satın alınan mallarla karşılanacak.

Sabancı Holding, bağımlı ülkelerdeki 5. büyük şirket

HABER MERKEZİ

New York Times gazetesinin yayınladığı bağımlı ülkelerdeki en büyük şirketler üzerine bir araştırmada, Hacı Ömer Sabancı Holding beşinci, Türkiye Petrolleri onikinci ve Koç Holding de onyedinci sırayı aldı.

New York Times gazetesinin yayınladığı araştırmada, ilk dört sırayı petrol şirketleri aldı. Araştırmada ayrıca, bağımlı ülkelerin dünyanın en büyük 500 sanayi kuruluşundan 34'üne sahip oldukları bildirildi. Araştırmada ayrıca, bu şirketlerin gelecekte sayılarını artıracağı ve büyüklüklerini aynı ölçüde koruyacakları kaydedildi.

GÖSTERGE

Dış yardım konusu

Arslan Başer KAFAOĞLU

Maliye Bakanı İsmet Sezgin'in bütçe konuşmasından, anlaşılan yeni bir ek kredi'somut olarak' sağlanmış değildir.Sağlanan somut kredi diye sözedilen 1979 haziran kararlarıyla verileceğinden batı ülkeleriyle mutabakata varılan ancak veriliş formaliteleri tamamlanamayan 965 milyon dolar ile,yine aynı kararlar sonucu verilmesi bu yıla bırakılan IMF ve Dünya Bankası kredileridir.Sayın Sezgin somut kredi alınamadığının o kadar bilincindedir ki, akrediflerin ilk ödemesinin yüzde 100'den yüzde 50'ye indirilmesi ve kabul kredi limitlerinin 300 milyon dolar artırılışını bile yeni krediler gibi anlatma yoluna girmiştir. Oysa bu kolaylıklar 3–12 aylık kolaylıklardır. Bunlara kredi deme olanağı yoktur. Bu imkanların sağlanışı nedeni de Dünya Bankacılık yöntemlerinin değiştirilişidir. Hükümet icraatı ile, onun hüner ve dirayetiyle ilgisi yoktur.

Bir de yabancı sermayeden medet umuluyor. Bu Yabancı Sermaye ve tanınan kolaylıkların temeli 1976 da Alman Sanayicilerin heyetinin Başbakan Demirel'i ziyaretiyle başlamıştır. O yıllarda Avrupa ve batı ekonomisi sıkıntılara düşmüş ve işsizlik artmaya başlamıtı. Bu nedenle Türk işçilerinin bir kısmını Türkiye'ye gönderme projesi Alman sermayecilerinin kafasında belirmeye başladı. Ama bunu bir AET ve NATO üyesi ülkeye uygulamanın şirin görünmeyeceğini bildiklerinden, "işçilerin Türkiye'de çalışmasını sağlayacak sermayeyi biz yatırabiliriz" demeye başladılar. Kendilerine "pekiy şimdi neden getirmiyorsunuz? " sorusuna yanıt olarak "formaliteler çok fazla" diye bir bahane ileri sürdüler. O gün bugündür önerinin birinci kısmı "yani Türk işçilerine Almanya'dan yol verilmesi" kısmı unutuldu. Sanılıyor ki, formaliteler çok fazla olduğundan Türkiye'ye yabancı sermayenin gelmemekte Oysa 1976'daki konjonktür şimdi değişmiştir.Artık batı sermayesi Amerikaya kaymıştır. O kadar ki Türkiye'ye yabancı sermayenin gelmesi bir yana, gelmiş olan yabancı sermaye de bavulunu alıp gitmektedir. Örneğin ATAŞ Türkiye'den gitmek yolunu arıyor. Bazı ilaç firmaları kendi payını yerli ortaklarına devredip Türkiye'den gitti. Ama yabancı sermaye geldiğini kabul ederek, meydana gelen durumu da burada anlatacağız.

Asıl konuya girmeden önce, bir İstanbul gazetesinde bir fıkra yazarının sayın Erbakan'ın Türkiye'ye bu yıl 15 milyar dolar gereksinimi içinde olduğunu sözlerine yaptığı itirazı da yanıtlamak gerekir. Çünkü bizde bu rakamları bu sayfalarda yazmıştık. Türkiye'nin bu yıl dış para gereksinimi şöyle hesaplanabilir:

1) Petrol faturası: Enerji Bakanı 17 milyon ton ham petrol ithalatı yapılacağını bildirmişti. Bunun bedeli en az 4.2 milyar dolardır.

2) 1977 de Türkiye endüstrisini işletmek için 4.3 milyar dolar harcamıştır. Bu hacimde dış alımın bugünkü bedeli en az 5.5 milyar dolardır.

Sadece bu asgari ithalat toplamı 9.7 milyar dolardır. Bu toplama, şu odemeleri eklemek gerekir:

a) 2.5 milyar dolar: Dış borçlar faiz taksitler.

b) 0.3 milyar dolar : Kabul kerdileri

c) 1 milyar dolar : Acele ödenmesi gereken birikmiş borçlar

d) 0.3 milyar dolar Navlun ödemeleri

e) 1.– Milyar dolar: Ödemeden kaçınılmayacak, garantili ticari borçlar.

5.1 milyar dolar – Toplam

Yukarıdaki 9.7 milyar dolarla birlikte,

(Devamı 7. Sayfada)

Yerlilerin yaşadığı bölgelerde petrol bulununca toprak sahiplerinin baskıları arttı

En yoğun baskı kızılderili köylüler üzerinde

● 1978 Temmuz'da General Romeo Lucas Garcia, ülkenin sevilen iki önemli muhalefet liderini Alberto Fuentes Mohr ve Manuel Colom Argueta'yı öldürterek iktidarı ele geçirdi.

● General Garcia bütün teröre karşın iki önemli gerilla Ordusu ile Silahlı Asi Güçleri ezmeyi başaramadı. Yoksullar Ordusu kuzey doğudaki El Quiche ilindeki köylüler arasında yaygın bir desteğe sahip.

–6–

Yerlilerin yaşadığı bu bölgelerde petrol de bulunduğu anlaşılınca, büyük toprak sahiplerinin baskıları arttı. Zaten 1966'da kabul edilen Anayasayla, mal ve can güvenliğini korumak için, vatandaşlara silah taşıma ve kullanma hakkı tanınmıştı. Bu yasa, asıl saldırıya uğrayan halk kitleleri olduğu halde, yalnızca, büyük toprak sahipleri için geçerlilik kazandı. Büyük toprak sahipleri bu sayede, hiçbir gerekçe göstermek gereği olmaksızın çalıştırdıkları yerli ya da ladino (melez) emekçileri şiddetli bir baskı altında tutabiliyorlar. Bu görevi, toprak sahipleri adına köylerde varlığını sürdüren C.A.D.E.G. (Guatemala Anti-Komünist Konseyi) ve M.A.N.O. yerine getiriyor. Köylülerin katledilmesi, kaçırılarak işkence edilmesi, topraklarının zorla ellerinden alınması gibi eylemler, ya bu örgütler, ya da doğrudan doğruya, ordu tarafından kurulmuş E.S.A. adlı faşist idam mangaları önderliğinde gerçekleştiriliyor.

Kitle katliamları, faşistlerin ve ordunun başvurduğu önde gelen yöntemlerden biri. 1976 Ağustosunda, Alta-Verapaz'lı iki bin kadar köylü, büyük toprak sahiplerinin kendilerini, eğer tapularını toprak sahiplerine vermezlerse, öldürmekle tehdit ettiklerini bildirerek, isyan girişiminde bulundular. Ancak ordu birliklerinin derhal bölgeye gelmesiyle büyük bir kitle katliamı yapıldı: Birkaç yüz kişi öldürüldü ve toplu mezarlara gömüldü.

29 Mayıs 1978'de Panzos bölgesinde köylüler yeniden isyana kalkıştılar. O dönemde hileli bir seçimle işbaşına gelmiş bulunan Kjell Langerud Garcia yönetimi, köylülerin üzerine ateş açtırdı; yine yüze yakın kişi öldürüldü.

1 Temmuz1978'de Romeo Lucas Garcia'nın Devlet Başkanı olması, yine bir şeyi değiştirmedi. "Anti-Komünist Ordular" halkın üzerine ateş açmaya, siyasal olarak ön plana çıkmış veya halkın sevgisini kazanmış kişiler. öldürmeye devam ettiler. Son öldürülenler arasında Sendikal Birlik Ulusal Komitesi (ülkede 1966'dan sonra kurulmasına izin verilen sendikaların oluşturduğu birlik) yöneticileri, Üniversite Öğrencileri Birliği liderleri, sosyal-demokrat eğilimli eski Dışişleri Bakanı Alberto Fuentes Mohr, başkent Ciudad Guatemala'nın eski belediye başkanı Manuel Colom Argueta, Baro yöneticileri, gazeteciler... bulunuyor.

Guatemala basını, 1978 yılı Haziran ve Kasım ayları arasında 770 işkence görmüş ceset bulunduğunu; yalnızca 1979 Ocak ayında, 134 kişinin "politik hesaplaşmalar nedeniyle" öldürüldüğünü bildirdi.

"Gizli Anti-Komünist Ordular" bu katliamları, yeniden güçlenen ve özellikle yerliler arasında örgütlenen gerillalara bir misilleme oarak yaptıklarını bildiriyorlar.

"Gizli Anti-Komünist Ordular"la aynı fikirde olan Ordu (Ulusal Muhafızlar) operasyonlarını, yerlilerin yaşadığı köylerde sürdürmeye başladı. Artık gerillaların yerlileri örgütlediğini, ülkenin dağlık yörelerinde bulunan yerli köylerinde saklanacak yer bulduklarını bilen Ulusal Muhafızlar, kızılderililer üzerindeki baskılarını büsbütün artırdılar.

Son İspanyol Büyükelçiliği katliamı (dünya basını buna "soykırım" diyor) quiche bölgesinde, birkaç gün önce gerçekleştirilen bir toprak işgalini örgütleyen gerillaların yerini öğrenmek için yerlilere işkence yapan Ulusal Muhafızların başlattığı yüz karası bir eylemdi.

SONUÇ

Ancak, ortada olan bir şey varsa, o da, Orta Amerika'da Nikaragua devriminin başarıya ulaştığı ve Salvador'da zorlu bir iç savaşın hüküm sürdüğü bir ortamda, Guatemalalı yerlilerin de artık sessiz kalmadıklarıdır.

Guatemala'da gerilla mücadelesi, 60'larda, Küba devriminin hemen arkasından başlamıştı. "Silahlı Asi Güçler" (F.A.R.) adındaki gerilla örgütü o dönemde kurulmuştu. Ancak, köylülerle organik bağlar kuramayan bu gerilla, Ulusal Muhafızlar tarafından belki de yüzlerce kez "budanmıştı". (Deyim, 1970-1974 yıllarında iktidarda bulunan Devlet Başkanı Carlos Arana Osorio'ya aittir).

Birçok kez, bütün üyelerinin öldürülmesine karşın, F.A.R. gerillaları, her seferinde yeniden örgütlenip dağlara çıkıyorlar. Bugün de, ülkenin kuzey batısında savaşan gerillalar arasında F.A.R. savaşçıları da bulunuyor.

Öte yandan, dünya basınının son günlerde yakından tanımaya başladığı bir başka gerilla örgütü de, Yoksulların Gerilla Ordusu (E.G.P.)'dur. Bu örgüte bağlı gerillalar, ilk kez geçtiğimiz yıllarda yerlileri örgütleyerek, onların toprak ve çiftlik işgalleri gibi eylemlerine önderlik ettiler. Öte yandan, ülkede silahlı mücadele verilmesi gerektiğine inanan daha birçok siyasal parti ya da grup bulunuyor. Tüm bu örgütler, bundan böyle mücadeleyi tek bir merkezden yönetmek için ortak bir komite oluşturdular.

Tüm muhalefet güçlerinin de bir cephe içinde birleşmeleri, Guatemala'da iç savaş durumunun gittikçe keskinleştiğini gösteriyor. Tüm sınıf ve katmanlar, bu savaşta yerlerini açıkça seçiyorlar. Savaşın nihai sonucunu sormaksa, gereksiz: Er veya geç, Nikaragua'da ne olduysa, Guatemala'da ve Orta Amerika'daki diğer ülkelerde de o olacaktır.

– SON –

Yüzyıllardır ezilen, sömürülen Kızılderililerin yaşamında hiçbir değişiklik yok.

DÜNYADAN HABERLER

IRAK – Irak tarafından önerilen "Tarafsızlık Bildirisini" şu ana kadar beş Arap ülkesinin kabul ettiği bildirildi.

Irak Devlet Başkanı Saddam Hüseyin, geçtiğimiz hafta Arap ülkelerinin başkentlerine elçiler göndererek, Arap ülkelerinin uluslararası ve bölgesel çatışmalara katılmamalarını öngören Tarafsızlık Bildirisi üzerinde tartışmaların başlatılmasını istemişti. Bildiri, Katar, Kuveyt, Ürdün, Suudi Arabistan ve Kuzey Yemen tarafından kabul edildi.

ÇİN – Çin ordusunun üst kademelerinde önemli değişiklikler yapıldı. Çin'in 11 askeri bölgesinden yedisinin komutanlarının değiştirildiği bildiriliyor. Ordu komutanları arasında yapılan büyük değişiklikerin büyük bölümünün askeri nedenlerle yapıldığı savunuldu. Yapılan açıklamalarda yalnızca Pekin Komutanı Chen Xilian'ın siyasi nedenlerden dolayı görevinden alındığı belirtildi. Xilian'ın Başbakan Yardımcısı Teng Hisao Ping'e karşı yürüttüğü muhalefet nedeniyle son zamanlarda sık sık gazetelere konu olduğu belirtildi.

BİRLEŞMİŞ MİLLETLER – BM üyesi Arap ve İslam ülkeleri delegeleri, işgal altındaki Arap topraklarında izlediği yerleşme politikası nedeniyle İsrail'i kınayan iki ayrı karar tasarısı hazırlayarak, konunun derhal görüşülmesi için BM Güvenlik Konseyinin toplanmasını istediler.

Hebron kentinin İsrailliler için yerleşime açılmasını kınayan ve söz konusu kararların bölgede ciddi bir durum yaratacağını açıklayan Fas delegesi, BM İslam Grubu ile yaptığı özel bir görüşmeden sonra Güvenlik Konseyinin derhal toplantıya çağrılmasını isteyen bir önerge hazırladı.

İşgal altındaki Arap topraklarında İsrail yerleşme bölgeleri kurulmasını yasaklayan 22 Mart ve 20 Temmuz tarihli kararların İsrail tarafından çiğnendiğini belirten Ürdün delegesi de ayrı bir yazı ile Güvenlik Konseyinin toplantıya çağrılmasını istedi.

BREZİLYA – Sağcı askeri rejim döneminde yasaklanan partileri örgütlemek, banka soygunu ve bomba atma girişiminden suçlanarak, 10 yıl boyunca hapis yatan iki siyasal tutuklu serbest bırakıldı. Tutuklulardan biri 98 yıl hapse mahkum edilmişti. 1964 darbesinden sonra iktidara gelen askeri yönetim, 1960 sonları ile 1970 başlarında yüzlerce kişiyi sol şiddeti bastırma bahanesiyle hapsetmişti. Hapistekilerden en az 50'si ortadan kaybolmuş ve geçen yıl ilan edilen afla 5000 siyasal tutuklu ve sürgün serbest bırakılmıştı.

Pamuk üretiminde duraksama bekleniyor

Kadir KAPUAGASI

Mart ayında başlayacak pamuk ekimi için üreticilerin "mazot-gübre-kredi" yokluğu çektiği, akaryakıt, gübre ve kredi sağlanamadığı takdirde, bunun tekstil sanayiinden yağ sanayiine kadar birçok sektörde büyük bir duraksamaya yol açacağı bildirildi.

Son zamlar ve devalüasyondan sonra akaryakıt fiyatlarının artmasına karşılık, üreticinin kullandığı normal benzin, motorin (mazot) ve gazyağının bulunmadığı, pamuk ekiminin büyük ölçüde aksayacağı ve üreticilerin zor durumda olduğu belirtildi. Çukurova bölgesi üreticileri, bir litre motorinin 19.30 TL. olmasına rağmen hâlâ bulunmadığını kaydederek şunları söylediler:

Bankalar her zamanki gibi tüccar ve sanayici kesiminin yanında yer alıyor. Başta Türkiye Zirai Donatım Kurumu (TZDK) olmak üzere, Ziraat Bankası'nın sağladığı kredi ve gübre imkânının ihtiyaçlarımızı karşılamaktan çok uzak olduğu bir gerçektir. Bizim için hayati önemi olan traktör aksamları başta olmak üzere çiftçilere gerekli olan yedek parça fiyatları bire on artmış durumdadır. Biz pamuk üreticileri olarak pamuk ekim dönemine umutsuz giriyoruz. Bu fiyatları hükümet kapalı kapılar ardında yerli ve yabancı tekellerin denetiminde tesbit ediyor."

GÜNÜN GÖZLEMİ

Amanı bilir misiniz?

İlhami SOYSAL

Türkiye tam bir çıkmazda. Ülkedeki siyasal iktidar iş başına gelişinin üçüncü ayını doldurmadan iflas etmiş durumda. Yoklar, zamlar, pahalılık almış başını gidiyor. Ne mal güvenliği var, ne can. Anayasa düzeni, hukuk devleti gibi şeylere artık inanmak olası değil. Bunların hiç biri işlemiyor.

Baştankara bir yerlere sürükleniyoruz ama, nereye sürüklendiğimizi de bilen yok. Demokrasi deseniz, ülkemizde gerçek anlamıyla hiç bir zaman görülmemiş bir zümrüd-ü anka kuşu. Adı var kendi yok.

BİR KEZ DAHA SORACAĞIZ

Evet, ülkemizin içinde bulunduğu durumu üç aşağı beş yukarı şu üst satırlarda sıraladığımız gibi tanımlamak, anlatmak olası. Ama biz gene de yazımıza başlık yaptığımız soruyu yineleyeceğiz: Amanı bilir misiniz?

Adalet Partisi'nin Demirel yönetimindeki azınlık iktidarı zaten gırtlağına kadar batağa gömülmüş Türkiye'yi, üç aydan da kısa sürede gözlerinin de üstüne kadar, vatandaşın ağzını da burnunu da dolduracak biçimde Kasımpaşa lağımına daldırdı. Bu da yadsınamaz bir gerçek.

İYİSİNİZ HOŞSUNUZ DA

Bütün bunlar tamam da, ülkenin koşulları, olanakları da ortada. Yazar, çizer, düşünür ya da vatandaş olarak gerçekten kara olan yaşamımızın karanlık hem de kapkaranlık tablolarını çizmek kolay.

İyi de; ey okuyucu, bu bataklıktan, bu karanlıktan nasıl çıkıp kurtulacağız?

Herkes almış eline fırçayı, kalemi, hoparlörü, açmış ağzını, yummuş gözünü verip veriştiriyor; battık da, mahfolduk da, şöyle de böyle de...

YILLAR YILIDIR

Gerçekte şu içinde bulunduğumuz durum dünden bugüne ortaya çıkmış bir şey değil. Ülke halkının çoğunluğu için bu yıllar yılıdır, hatta daha gerçekçi olursanız, yüzyıllardır böyle. Osmanlılar döneminde, Selçuk Oğulları döneminde bu durum daha mı iyiydi sanırsınız?

Anadolu halkının bağrından kopup gelen Babalılar ayaklanmaları, Celali ayaklanmaları yönetilen halkın mutluluğundan mı doğmuştu? Kuşkusuz ki hayır. Sömürü, zulüm, yöneticilerin halkına yabancılaşması ve onu ezmesi o dönemlerde de vardı.

SOMUT SORU, SOMUT YANIT

Şimdi öyle eskileri bırakalım da, güncel soruna gelelim. Demirel'in azınlık iktidarı, daha önceki kendisinin ve başkalarının iktidarlarının yaptıklarının üzerine tüy dikti, geçti.

Durum da o ki, yok CHP muhalefeti, yok MSP muhalefeti derken pat diye yuvarlanıp gidecek. Yüz gününü doldurur mu doldurmaz mı, doldurur da taşar mı, taşmaz mı bir şey diyemeyiz. Falcılık görevimiz değil. İyi de, bu iktidar da giderse ne olacak? Yerine kim, nasıl oturacak?

OLASILIK ÇOK

Gerçekte kendisi olmayan demokrasinin uleması ve politikacısı çok. Denecektir ki, efendim demokrasilerde çare tükenmez. Alternatifsizlik diye bir şey yoktur. AP azınlık hükümeti düşerse CHP-MSP ortaklığı oluşturulur, o da olmazsa MSP bölünür, CHP'deki Truva Atları geri çekilir. AP'nin önderliğinde MHP'nin de katılması, Feyzioğlu ve Sükan'ın da koltuk kapması, MSP ile CHP'den kopartılanlarca da desteklenen yeni bir gayrı milli cephe iktidarı yaratılır. Bu da olmadı. AP-CHP ortaklığı kurulur. Daha da olmazsa parlamentoya bir "muhtıra" daha verilir.

NEYİ ÇÖZECEK?

Öyle gözüküyor ki bütün bu olasılıklar şu önümüzdeki günlerde siyasal iktidarı doldurma konusunda lafı edilecek olasılıklar. Hatta daha başkaları da olabilir.

İyi güzel de, tüm bunların sonunda, ülkenin sorunları nasıl çözülecek? O olmadı da bu oldu, o başbakan gitti de bu başbakan geldi, halk için değişecek olan ne? Deyin ki, çaresiz kalındı da erken seçime gidildi. Ne değişecek? AP ya da CHP tek başına iktidar oldular diyelim. Daha önce biz bütün bunları görmedik mi?

DÜZEN DEĞİŞSİN DERSENİZ

Haaa, denebilir ki; zaten diyenler de var, efendim bu gerçekte bir düzen meselesidir. Parlamentoda mevcut siyasi partiler, en solda olduğunu söyleyen CHP'si dahil, gerçekte kapitalist ekonominin, sağ sistemin partileridir. Bunların getirdiği düzen de bu batak düzendir, onun için sosyalist bir düzen kurmak gerekir. Türkiye'ye sosyalist sistemi getirecek parti lazım. Türkiye'de hiç denenmemiş, dolayısıyla bugünkü çıkmazdan sorumlu olmayan tek düşünce tarzı sosyalizmdir.

İyi de bunu nasıl gerçekleştireceksiniz? Devrimle mi? Adamı bir kaşık suda boğarlar alimallah!...

ÇIKAR YOL YOK DEĞİLDİR

Çıkar yol yok değildir. Elbette ki vardır. Ama bu, hele çağımızda ayağınızı yere basıyorsanız, ülkenizi ve koşullarını biliyorsanız ancak demokratik yolları, yani dar, sarp engebeli ve çok uzun çileli yolları açıp, aşıp genişletmekle olabilir.

Vaktiyle Türkiye İşçi Partisi denemesi bu yolda bir adımdı. Boğuldu. Evet de boğuldu diye, daha çok da bunlar da kendi kendilerini örselediler diye bu yol bir daha, gerekirse bin kere daha denenmez mi sayılmalıdır. Efendim bu pasifizm, bu parlamentarizm... Doğru değil ya, doğru sayalım. Başka yapılacak ne var? Oturup kıyıda köşede ah-vah etmek mi, yoksa Battal Gazi gibi sokağa dökülüp niyazi olmak mı? Bunlar mı çıkar yol? Türkiyenin darmadağınık solu, şu günlerde oturup, on yıl sonrası için yirmi yıl sonrası için ne de olsa böyle şeyleri düşünse, bir derlenip toparlanıp kendine gelse iyi olacak sanırız. Bizce tek çıkar yol bu. Söven çok olur bu yazıya ama, varsın olsun. ne yapalım yani, doğru bildiğimizi söylemeyecek miyiz?

BİR PAKET ÇAY İÇİN ÇEKİLEN İŞKENCE

İzmir'de, çay bulamayan halk yolu trafiğe kapadı

● TUNCELİ'DE DE UZUN SÜREDEN BERİ DEVAM EDEN ÇAY, GAZ, ŞEKER, TÜP YOKLUKLARI NEDENİYLE BİRÇOK DÜKKAN VE LOKANTANIN KAPANMAK DURUMUNDA KALDIĞI BİLDİRİLDİ

HABER MERKEZİ

İZMİR Konak'taki Çaykur satış mağazası önünde toplanan ancak saatlerce bekledikten sonra çay almadan dönmek zorunda kalan kalabalık bir halk topluluğu "Hükümet İstifa" sloganlarıyla İkinci Kordon'u trafige kapattı.

Sabahın erken saatlerinden itibaren kuyruğa giren kadınlı erkekli çok sayıda yurttaş, İzmir'e geldiği gazetelerde ilan edilen çayın gelmediğini görünce gösteriye başladı. Yurttaşlardan bir bölümü vilayete giderken kalabalık bir bölümü Tekel Başmüdürlüğü önünde hükümeti protesto ettiler. Halk daha sora tekrar Konak'taki satış mağazası önünde toplanarak trafiği kesti. "Hayat pahalı, can ucuz" şeklinde slogan atan kalabalık olay yerine gönderilen çok sayıda polis tarafından dağıtıldı. Güvenlik kuvvetleri çay yokluğunu protesto eden halktan bir kişiyi gözaltına aldı. Gösteriler nedeniyle Konak-Pasaport arası bir süre trafiğe kapandı.

TUNCELİ'de de uzun süreden beri devam eden çay, gaz, şeker, tüp yoklukları nedeniyle birçok dükkan ve lokantanın kapanmak durumunda kaldığı bildirildi. Tunceli Valiliği Rize'den Malatya'ya çay götürmekte olan bir kamyona el koyarak Belediye aracılığıyla birer kiladon fazla olmamakkoşuluyla halka dağıttı. Halkın çay kuyruğunda olduğu bir sırada Hastane caddesine bir pankart asılması üzerine güvenlik kuvvetleri alarma geçirildi. Güvenlik kuvvetleri pankartın asıldığı yeri abluka altına aldı. "Zam Zulüm İşkence, İşte Faşizm" yazılı olan pankartın ucuna bağlanmış olan kutu indirildiğinde içinden "Halkımızdan oligarşiye hediye" yazılı büyük bir kemiğin çıktığı görüldü.

VAN'ın Erciş ilçesinde Tekel idaresinin önünde çay kuyruğuna girmiş olan kalabalığın fotoğrafını çekmek isteyen bir gazeteci polis tarafından halkın gözleri önünde dövülerek fotoğraf makinesi parçalandı. Çay kuyruğundaki halkın büyük tepki göstermesi üzerine olay yerine gelen güvenlik kuvvetleri gazeteciyi döven polisi oradan uzaklaştırarak olayı yatıştırmaya çalıştılar. Olaya savcılıkça el konduğu bildirildi.

Çay—Kur mağazası önünde saatlerce bekleyen halk, çayın gelmediğini görünce gösteriye başladı. Bir bölüm yurttaş vilayete giderken, kalabalık bir bölümü de Tekel Başmüdürlüğü önünde hükümeti protesto etti.

Adana'da sigortasız ve parçabaşı ücretle çalıştırılan

280 kalfa ve çırak 1 günlük direniş yaptı

● TERZİLER DERNEĞİ BAŞKANI "İŞVERENİN 280 KALFA VE ÇIRAĞA VERDİĞİ 150 KURUŞ ZAM GÜLÜNÇTÜR" DEDİ

ADANA (İbrahim ŞİMŞEK)

Adana'da on tüccar terziye bağlı yetmiş terzi atölyesinde çalışan 280 kalfa ve çırak, işverenden zam istemeleri, işverenin ise 280 işçinin zam taleplerine uymaması sonunda, bir günlük grev yaptı.

Bir günlük direniş yapan 280 kalfa ve çırak adına bir açıklama yapan Fuat Kandemir adlı bir usta kalfa, on tüccar terziye bağlı hazır elbise dikim atölyesinde çalışan 280 kalfa ve çırağın her türlü sosyal haklardan yoksun olduğunu belirterek, zamlardan önce pantalonun tanesini 12.5 lira ile 40 liraya, ceketleri de beden usulüne göre 30 lira ile 100 liraya diktiklerini, zamlardan sonra da on tüccar terzi işverenden parça başına 30 lira zam istediklerini, ancak işverenin bu isteklerine uymadığını söyledi.

Usta kalfa Fuat Kandemir açıklamasını şöyle sürdürdü: "Biz 70 terzi atölyesi, on tüccar terzi işverenine bağlıyız, kendimiz dışarıya kesinlikle iş yapmayız, bu on işverene hazır elbise dikeriz. Zam istedik ancak işveren bu talebimize karşı sadece ceket ve pantalon başına 10 lira zam verebileceğini bildirdi, 280 kalfa ve çırak arkadaşlarımız işverenin bu haksız tutumuna karşı bir günlük grev yaptı."

Öte yandan Adana Terziler Derneği Başkanı Sinan Turan, konu ile ilgili yaptığı açıklamada, on tüccar terzi işverenin 280 kalfa ve çıraklara verdiği on lira zamın gülünç olduğunu belirterek, çalışanların sigortasız ve kaçak çalıştırılmasının yetkililerin ilgisizliğinden kaynaklandığını söyledi

---

'Faşistlerce "kurtarılmış bölge" olarak ilan edilen Çayıralan'da bu çaptaki bir mitingin ilk kez yapıldığı bildirildi.

Yozgat Çayıralan'da halk baskı ve kıyımları protesto etti

ÇAYIRALAN (ÖZEL)

Yozgat'ın Çayıralan ilçesinde öğretmen, memur kıyımını, zamları ve faşist baskıları kınayan bir yürüyüş ve miting yapıldı. Mitinge 3 bin dolayında kişi katıldı.

Faşistlerce "kurtarılmış bölge" olarak nitelenen Yozgat'a bağlı Çayıralan ilçesinde bu çaptaki bir protesto eyleminin ilk kez düzenlendiği bildirildi. Mitingte sık sık, "Çayıralan faşizme teslim olmayacak", "Zama, zulme karşı tek yol devrim" ve "Faşist baskılara, kıyımlara son" sloganları atıldı. Polisin geniş güvenlik önlemleri aldığı miting, yapılan kısa bir yürüyüş ve içilen devrim andından sonra olaysız bitti.

Belediye Başkanı, memur ve işçi temsilcilerini kabul etmedi

İstanbul Belediyesi, kendi memurlarının sorunlarıyla ilgilenmiyor

Cengiz GÜNGÖR

Sorunlarını bildirmek ve çözüm getirmek amacıyla, toplu halde başkanlık makamına giden memurlar Belediye Başkanı Aytekin Kotil tarafından "basın toplantısı" olduğu gerekçesiyle kabul edilmediler.

İstanbul Belediyesi'nde çalışan 8 bin memur ve 40 işçi adına, ortak sorunlarını görüşmek üzere başkanlığa gelen bir grup memura Aytekin Kotil tarafından "yaptıklarının kazan kaldırma olduğunu, kendileriyle bu şekilde görüşülemeyeceği, ancak memurların seçeceği bir heyetle 19 Şubat'ta sorunlarını görüşebileceği" yanıtı verildi.

Belediye Başkanı tarafından kabul edilmeyen memurlar, sorunlarının çözümü için verilen sözlerin gerçekleşmediği gibi, kendilerine ekonomik baskıların yapıldığını da söylediler.

Uzun süredir var olan servis sorununun çözümlenmediğini belirten memurlar, servis aracı olarak sadece Aksaray-Etiler seferi yapan 60 kişilik tek bir otobüsün kullanıldığını söylediler.

Kendilerine yönelen ekonomik baskılara da değinen Belediye çalışanları, "1979 Mart'ından bu yana, yan ödeme farklarını alamıyoruz. Memurların ekonomik demokratik bir örgütü olan Memur Derneği ekonomik baskı altına alınarak, işlerliğine son verilmek isteniyor" dediler.

İstanbul Belediyesinde çalışan 8 bin memur ve 40 işçi adına, başkanlığa gelen bir grup memurla, "kazan kaldırdıkları" gerekçesiyle görüşülmedi.

İstanbul Ticaret Odası polise 50 araç bağışladı

HABER MERKEZİ

İstanbul Ticaret Odasının aylık olağan toplantısında, İTO'nun polise 50 araç armağan ettiği belirtildi.

İTO Yönetim Kurulu Başkanı Nuh Kuşçulu, toplantıda yaptığı konuşmada, kentin batı ölçülerine göre 27 bin güvenlik görevlisine ihtiyacı olmasına karşın İstanbul'daki polis sayısının sekiz bin olduğunu, bunun ise yalnız bininin devriye görevi yaptığını belirterek, zor şartlar altında görev yapan güvenlik kuvvetlerine yardım edilmesi gerektiğini söyledi. Bunun ilk işareti olarak İTO'nun İstanbul Emniyet Teşkilatına 50 araç armağan ettiğini ifade eden Kuşçulu, bunun kısa sürede 100 araca ulaştıracaklarını kaydetti.

Öte yandan, İTO ve İSO tarafından yapılan ortak bir açıklamada, birkaç günden beri hayat pahalılığını ve son ekonomik önlemleri protesto etmek bahanesiyle dükkanları, mağazaları, büro ve fırınları kapattırma eylemlerine girişildiği öne sürülerek, tüm üyeler birlik ve beraberliğe çağırıldı.

Orman Mühendisleri Genel Kurulu yapıldı

Beşyüz teknik eleman ve 2 bin memur sürüldü

ANKARA (DEMOKRAT)

Orman Mühendisleri Genel Kurulu, DSİ Salonunda yapıldı. Genel Kurulu bir konuşmayla açan Orman Mühendisleri Başkanı Celal Çoban, 500'ü aşkın teknik elemanın görevlerinden alınarak, faşist terörün en yoğun olduğu illere sürüldüğünü söyledi.

Orman Mühendisleri Genel Kurulunda sağcı olarak bilinen 400'ü aşkın üyenin de hazır bulunduğu ve salonda güvenlik gerekçesiyle polislerin dolaştığı görüldü.

Genel Kurulu bir konuşmayla açan Orman Mühendisleri Odası Başkanı Celal Çoban, bugün Türkiye'nin bunalımlarının, kapitalizmin içinde bulunduğu bunalımın doğal sonucu olduğunu belirterek, tüm geri bıraktırılmış ülkelerde bugün bir kaynaşmanın, emperyalizme karşı bir başkaldırının var olduğunu söyledi.

Bu gidişle ormanların özel kişi ve şirketlere devredilmesinin gündemde olduğunu da bildiren Orman Mühendisleri Odası Başkanı Celal Çoban, TÜSİAD'ın orman konusunda savunduğu görüşlerle devletin bu işi beceremediğini, üstüne basa basa haykırdığını söyledi. Çoban, Demirel hükümetinin kurulmasından bu yana beşyüzü aşkın teknik elemanla, iki bini aşkın memurun görevlerinden alınarak, sürüldüğünü belirtti.

Konya'daki Konaltaş grevi bir yaşında

KONYA (DEMOKRAT)

Konya da kurulu Konaltaş işyerinde DİSK'e bağlı Maden—İş Sendikası üyesi 89 işçinin geçtiğimiz yıl başlattıkları grev sürüyor. İşverenle yapılan toplu iş sözleşme görüşmelerinin sonuçlanması üzerine 16 Şubat 1979 günü gidilen grev bugün birinci yılını doldurdu.

1400 ortaklı bir anonim ortaklık olan Konaltaş'ta uzun süre devam eden görüşmelerde, işveren uzlaşmaz bir tutum takınmış, bu nedenle çıkmaza giren görüşmeler grevle sonuçlanmıştı. İşverenin aynı tutumu sürdürdüğünü belirten Konaltaş işçileri, "İşveren haklarımızı vermeyi kabul edip görüşme masasına oturuncaya kadar grevimizi sürdüreceğiz" diyorlar. Konaltaş grevinin şimdiden Konya'nın en uzun süreli grevlerinden biri niteliğini kazandığı belirtildi.

Bakırköy Mahmutbey Grubu İçme Suyu Birliği Başkanı Veli Kaya, Bakırköy ve çevresinin su ihtiyacının karşılanması için yeni bir kaynak bulduklarını bildiriyor: 2. Mahmut'un yaptırdığı baraj...

Dokuz belediye ve beş köy susuzluğa çözüm arıyor

GÜLNUR ÖZUSLU

İstanbul'un 9 çevre belediyesi ve 5 köyü susuzluk tehlikesi karşısında bir araya gelerek, su sorunlarını çözebilmek amacıyla bir birlik kurdular. Bakırköy Mahmutbey Grubu İçme Su Birliği Başkanı Veli Kaya, sorunlarını ve çözüm önerilerini şöyle dile getirdi:

"Birliğimiz Esenler, Güngören, Yeşilbağ, Kocasinan, Halkalı, Yenibosna, Sefaköy, Küçükçekmece, Avcılar belediyeleri ile Atışalan, Mahmutbey, Kirazlı, Güneşli, İkitelli köylerini kapsamaktadır.

İki kaynaktan su elde ediyoruz. Birincisi, Derin Kuyu (yeraltı suyu), ikincisi Alibeyköy Barajı (İstanbul Sular İdaresinden). Şu anda çalışmakta olan 17 derin kuyumuz var. Birliğimize bağlı ünitelerde sürekli ve yoğun bir nüfus artışı olmakta ve su sorunu her gün yeni boyutlara varmaktadır. Su sorununun yeraltı sularla sağlanamayacağı bir gerçektir. Ayrıca sağlık açısından birtakım sakıncaları vardır. Elektrik kesilmeleri bu problemlerin diğer bir yanıdır. Beldemizin su ihtiyacının barajlardan beslenmesi ile giderileceği kanısındayız.

Çözüm için önerimiz şudur: Ömerli Barajından İstanbul yakasına bir an önce su verilmeli, Sarayburnu—Fatih bağlantısı yapılarak, İstanbul yakasının Suriçi su ihtiyacı Ömerli Barajından sağlanmalıdır. Devlet Su İşlerince Silahtarağa'ya yapılan su istasyonunun bir an önce devreye sokularak, beldemizin ihtiyacı olan, sözü edilen su, birliğimize verildiği takdirde, günlerce su alamayan halkımızın su ihtiyacının giderileceği kanısındayız. Şu anda su sorunu çok büyük boyutlara varmış durumdadır. Her gün bir belediyeyi halk basarak su istemektedir. Zaman yitirilmeden çözüm yollarının yetkili kurullar tarafından ele alınarak sonuca ulaşılması gerekmektedir."

İM-DER: Çalışma Bakanlığı'nda memurlara sürgünler polisçe tebliğ ediliyor

ANKARA (ANKA)

Çalışma Bakanlığı İş Müfettişleri Derneği (İM—DER) Genel Başkanı Ahmet Erol, "Çalışma Bakanlığı'nda memurlara sürgün emirleri polis gözetiminde tebliğ edilmektedir" dedi.

Bakanlıkta giderek artan baskı ve sürgün uygulamalarının yürürlüğe konulduğunu belirten Ahmet Erol, yaptığı açıklamada şöyle dedi:

"Nitekim, bazı bölge çalışma müdürleri, bakanlık merkezinde ve Bölge Çalışma Müdürlüğünde görevli 21 memur ve odacı sürekli veya geçici görevle genellikle faşist terörün yoğun olduğu illere sürülmüştür.

Sürgün edilen memurlara bildirimin polis denetiminde yapılması, yemekhaneye polis getirilmesi, çalışanlar arasında gerginlik yaratılarak olay çıkarılmasını amaçlamaktadır.

Ancak, toplumumuzun demokratikleşmesi savaşımı ve kitlelerin örgütlenmesi durdurulamayacaktır."

Devrimcilerin, Demokratların, yurtseverlerin, mücadelesine omuz veren yiğit Demokrat Avukat

Halil Sıtkı GÜLLÜOĞLU

faşist cinayet şebekerince alçakça öldürüldü. Anısını yaşatacağız.

Adanalı Devrimci—Yurtsever Devrimci Makina Mühendisi Arkadaşları

(Demokrat: 605)

5.2.1980 Günü evinden işyerine giderken katledilen değerli insan.

Avukat

HALİL SITKI GÜLLÜOĞLU'NUN

eşine ve tüm Güllüoğlu ailesine başsağlığı diler, kederli günlerini paylaşırız.

Meydan Mahallesi CHP'li Arkadaşları

(Demokrat: 606)

AHMET MÜMTAZ ÖZDAL

Zama, zulme ve işkenceye karşı mücadele ederken İstanbul'da şehit edildi.

Anısı Devrimci Yol'daki mücadelemizde yaşayacaktır.

Karamanlı Arkadaşları

(Demokrat: 603)

İstanbul'da, jandarmanın "Dur" ihtarına uymayan bir kişi öldürüldü

İstanbul Osmanbey Postanesi önünde jandarmanın "dur" uyarısına uymadığı öne sürülen bir işçi öldürüldü. Halaskargazi Caddesi üzerindeki postanenin önünde öldürülen Mehmet Akarçay adlı işçinin 1958 Malatya doğumlu olduğu saptandı. Üzerinden çıkan kimliğinden "Terra" işyerinde çalıştığı anlaşılan Akarçay'ın üzerinden "Sosyal emperyalistlerin Afganistan halkına karşı giriştikleri saldırı üzerine TDKP-İÖ Merkez Komitesi'nin açıklaması" başlıklı bildiriler bulunduğu iddia edildi.

1 MAYIS MAHALLESİNDE GÖZALTINA ALINAN ÜÇ KİŞİDEN HABER ALINAMIYOR

Son bir ay içersinde, 1 Mayıs mahallesinde polisin sık sık arama yaptığı ve birçokkişiyi gözaltına aldığı bildirildi. Son aramalar sırasında üzerinde herhangi bir suç aleti bulunmadığı halde dövülerek götürülen üç gençten herhangi oir haber alınamadığını bildiren mahalle halkı polisin bu tutumunu kınadıklarını belirttiler.

● Önceki akşam saat 19.00' sularında Akaretler yokuşundaki İş Bankası şubesine patlayıcı madde atıldığı öğrenildi. Ayrıca Yapı Kredi ve Akbank şubelerine pankartlar asıldığı bildirildi. Her üç banka şubesine de üzerinde "Ahmet, İbrahim yoldaşlar unutulmadı" pankartları bırakıldığı öğrenildi.

Öte yandan kepenk kapama eylemleri dün de İstanbul'un bazı yörelerinde devam etti. Paşabahçe semtinde kepenk kapatma eylemine katılan bazı dükkanlar olay yerine gelen jandarma kuvvetlerinin baskısı sonucu eylemlerinden vazgeçtiler.

Vezneciler kemer yokuşunda bir grup tarafından üzerinde "Ulaş'ı unutmadık, unutmayacağız — Devrimci Yol" yazılı bir pankart asıldı.

Tarlabaşı'nda bir eve silahlı bir grubun yaptığı baskın sonucunda sağ görüşlü Mehmet Başaran öldü, aynı yerde bulunan sağ görüşlü elektrikçi Fikret Öz ve terzi Ahmet Akgül ise ağır yaralandılar. Bir ihbar üzerine olay yerine gelen güvenlik kuvvetleri silahlı gruptan kişilerin izine rastlayamadılar. Yetkililer, ölen Mehmet Başaran ve yaralanan Fikret Öz ile Ahmet Turan Akgül'ün sağ görüşlü olduklarını silahlı kişilerin kimliklerinin tespiti için çalışmaların sürdürüldüğünü bildirdiler. Yaralılar Taksim Hastanesi'nde tedavi altına alındılar.

ANKARA'DA ZAMLARI PROTESTO EDEN GÖSTERİLER YAPILDI

Siteler Uluğbey Mahallesi'nde son zamları protesto etmek ve TARİŞ direnişini desteklemek amacıyla bir gösteri yapıldı. Halkın katıldığı gösteri sırasında "Zama zulme karşı tek yol devrim", "Yaşasın TARİŞ direnişimiz" sloganları söylendi.

● Altındağ Öncüler Mahallesinde duvarlara yazı yazan faşistlerin silahlı saldırısına uğrayan Satılmış Karataş yaralandı. Faşistlerden Yusuf ve Rüstem Yurdakul yakalanarak gözaltına alındı

● Öte yandan Çiğdemtepe Mahallesinde kimlikleri saptanamayan silahlı 4 kişinin saldırısına uğrayan İbrahim Arslan ve Mehmet Karabağ adlı kişiler yaralanarak Tıp Fakültesi'nde tedavi altına alındılar. Ayrıca Kayaş Araplar Mahallesinde İbrahim Gökmen adında bir kişi tabanca kurşunuyla yaralandı.

● Altmış Evler'de üzerinde "Yaşasın Tariş Direnişimiz" yazılı bir pankart asıldığı, indirilirken pankarta bağlı olan bombanın patladığı ancar olayda ölen ya da yaralanan olmadığı bildirildi.

● ANKARA'DA ZAMLARI PROTESTO GÖSTERİLERİ YAPILDI.

● BURSA'DA BİLDİRİ DAĞITAN GRUBA ENGEL OLMAK İSTEYEN BİR POLİS ÖLDÜRÜLDÜ, DİĞERİ YARALANDI

● VARTO'DA BİR BANKA ŞUBESİ YAKILDI.

● KARABÜK SAFRANBOLU'DA İKİ DEVRİMCİ YARALANDI.

● FAŞİSTLER AKDAĞMADENİ'NDE CHP'Lİ BELEDİYE BAŞKANININ EVİNE SALDIRDILAR.

● ADANA'DA GÖSTERİ YAPANLAR YOLU TRAFİĞE KAPATTILAR.

Faşistlerin silahlı saldırısına uğrayarak ağır yaralanan devrimci ölümden döndü

HABER MERKEZİ

Geçtiğimiz günlerde, Suadiye Şenesenevler'de bir grup faşistin silahlı saldırısına uğrayarak, göğsünden ağır yaralanan devrimci öğrenci Erhan Arı'nın sağlık durumu iyiye gidiyor.

Aldığı yara sonucu girdiği komadan çıkan Arı, muhabirimize olayı şöyle anlattı:

"O gün okullar tatildi. Ben de yolda ağır ağır dolaşıyordum. Birden arkamdan seslenildiğini duydum. Arkama döndüğümde 5—6 kişilik bir grubun, ellerinde silahlarla koştuğunu gördüm. O zaman tüm kuvvetimle kaçmam gerektiğini hissettim. Kendimi koruma imkânım yoktu. Ben koşarken onlar silahlarını birbiri arkasına ateşlediler. O anda sırtımda büyük bir acı hissettim, vurulduğumu anladım. Buna rağmen tüm kuvvetimle ilerde gördüğüm bahçeli bir eve varmaya çalışıyordum. Eve ulaşıp kapıyı çaldığımda kuvvetim tükenmişti. Ancak korkan ev sahibi kapıyı açmadı. Gözlerim karardı, ağzımdan kan gelmeye başladı. Kendimi kaybettim."

Erhan Arı, o sırada yoldan geçmekte olan bir doktorun müdahalesi ile hastaneye kaldırılabilmiş.

Arı, günlerce siren komadan sonra yaşama dönmenin sevinci içinde.

GÖZALTINA ALINAN İKİ KİŞİDEN ON GÜNDÜR HABER ALINAMIYOR

İtfaiye Meydanı'nda çatışmaya katıldıkları gerekçesiyle on gün önce gözaltına alınan Emin Türk ve Mehmet Öz adlı kişilerden hiç bir haber alınamadığı bildirildi.

Gazetemiz bürosuna gelen Emin Türk ve Mehmet Öz'ün yakınları her gittikleri yerde, kendilerine "Burda öyle biri yok" denildiğini, ikisinin de hayatından endişe ettiklerini bildirdiler. Avukatların da Emin Türk ve Mehmet Öz'ün nerede olduklarını öğrenemediklerini belirten yakınları, on gündür Türk ve Öz'e ne yapıldığını bilmediklerini ifade ettiler . .

● Atatürk Orman Çiftliği'ndeki Bira Fabrikası önünde sendikal bir tartışma yüzünden çıktığı öne sürülen kavgada bir kişi yaralandı. Olayla ilgili olarak biri öğrenci olmak üzere dört kişinin gözaltına alındığı bildirildi.

SAMSUN'DA BİR DEVRİMCİ VURULDU

Samsun'da önceki gün polisler, Tuncer Koçer adlı devrimci bir genci ayaklarından vurdu.

Evine gitmekte olan Koçer'in 55 AK 358 plakalı otodan inen polislerden biri tarafından ayaklarından vurulduğu, aynı polis memurlarınca hastaneye kaldırıldığı öğrenildi.

Koçer kaldırıldığı hastanede Demokrat muhabirine yaptığı açıklamada, kendisinin "İzmir'de siz bizi vurdunuz biz de sizi vuracağız" diyen polislerce vurulduğunu ve olayın henüz savcılığa intikal etmediğini söyledi.

TOKAT'TA BİR HAFTA ÖNCE YARALANAN KOMİSER ÖLDÜ

Tokat'ın Zile ilçesinde "dur" ihtarında bulunduğu grupla silahlı çatışmaya giren komiser Osman Ertürk tedavi edilmekte olduğu devlet hastahanesinde kurtarılamayarak öldü.

BALIKESİR'DE YURTSEVER DEVRİMCİ GENÇLİK DERNEĞİ ESKİ BAŞKANI TUTUKLANDI

Balıkesir'de Yurtsever Devrimci Gençlik Derneği üyesi ve eski başkanı Nazif Çınar gönderildiği mahkemece tutuklandı. Çınar'ın 1979 tarihinde düzenlenen "Faşizmi, pahalılığı ve işsizliği protesto mitinginde" 141-142. maddelere aykırı hareket edildiği gerekçesiyle hakkında gıyabi tutuklama kararı bulunduğu bildirildi.

BURSA'DA BİLDİRİ DAĞITAN GRUBA ENGEL OLMAK İSTEYEN BİR POLİS ÖLDÜRÜLDÜ DİĞERİ YARALANDI

Kemalçeşme Mahallesi'nde "Devrimci Sol". imzalı bildiriler dağıtan bir gruba engel olmak isteyen polis memurlarından biri öldü, diğeri yaralandı. Ölen polis memurunun adının Selahattin Mandal, ağır yaralının ise Reşit Kahyaoğlu adlı polis memuru olduğu açıklandı.

ORDU'DA ÇIKAN ÇATIŞMADA SAĞ GÖRÜŞLÜ BİR KİŞİ ÖLDÜ, BİR KİŞİ YARALANDI

Perşembe'nin Şenyurt köyünde faşistlerin saldırısına devrimcilerin karşı koymaları üzerine çıkan çatışmada sağ görüşlü olduğu belirlenen Sabahattin Dumlu öldü, Hasan Çetinkaya da ağır yaralandı. Olayla ilgili olarak 7 devrimcinin gözaltına alındığı bildirildi.

FAŞİSTLER YOZGAT'TA CHP'Lİ BELEDİYE BAŞKANI'NIN EVİNE SALDIRDI

Akdağmadeni ilçesi Belediye Başkanı Mithat Yener'in evi faşistlerce kurşun yağmuruna tutuldu. Faşistlerin kaçarlarken attığı patlayıcı madde, çevrede hasara yol açtı.

Öte yandan sağ görüşlü olduğu bildirilen lise öğretmeni, Natıf İçer'in otomobiline konulan patlayıcı madde hasara yol açtı.

DİYARBAKIR EMNİYET ADLİ VE ARAŞTIRMA BÜROSUNA PATLAYICI MADDE ATILDI

Emniyet Müdürlüğüne bağlı adli ve araştırma bürosuna ikinci kez patlayıcı madde atıldı. Binada maddi hasarın meydana geldiği ve kimsenin yakalanmadığı bildirildi

KARABÜK VE SAFRANBOLU'DA İKİ DEVRİMCİ YARALANDI

Karabük ve Safranbolu'da önceki gün ayrı ayrı meydana gelen olaylarda iki devrimci yaralandı.

● Şenevler Mahallesi'nde yaralanan devrimcinin Necdet Çevik olduğu sağlık durumunun ciddiyetini koruduğu, Safranbolu'da yaralananın devrimci Nevzat Akdemir olduğu bildirildi.

VARTO'DA BİR BANKA ŞUBESİ YAKILDI

Varto'da TARİŞ olaylarını ve son zamları protesto eden bir grup yaptıkları gösteride, "TARİŞ'te faşistlere yer yok" "Yaşasın TARİŞ direnişi" sloganlarını söylediler. Gösteri yapanlar daha sonra dağıldılar.

ADANA'DA GÖSTERİ YAPANLAR YOLU TRAFİĞE KAPATTILAR

Küçüksaat Meydanı'nda sol görüşlü oldukları bildirilen bir grup trafiği kestikten sonra yolun üzerine bir pankart astılar. Pankart uzun süre yolda asılı olarak kaldı.

Askerler 2 bin 475 lira ile 415 lira arasında iş riski alacaklar

● 1 MART 1980 TARİHİNDEN İTİBAREN YÜRÜRLÜĞE GİRECEK OLAN KARARNAMEDE SAĞLIK PERSONELİ KAPSAM DIŞI TUTULDU.

● KARARNAMEDE AYRICA ASSUBAY VE UZMAN ÇAVUŞLARA VERİLECEK OLAN TAZMİNATLARIN PUANLARI DA BELİRLENDİ.

ANKARA (AA)

926 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanunu'na göre subay, assubay, uzman çavuş ve uzman jandarma çavuşlarına hangi rütbe ve görevler için ne miktarda iş güçlüğü, iş riski, eleman temininedeki güçlük zammı ve mali sorumluluk tazminatı verileceğini belirleyen kararname, 1 Mart 1980 tarihinden geçerli olmak üzere yürürlüğe girdi.

Buna göre, Genelkurmay Başkanı toplam 3 bin, orgeneral ve oramiraller toplam 2 bin 475, korgeneral ve koramiraller toplam 2 bin 250, tümgeneral ve tümamiraller toplam 2 bin 100, tuğgeneral ve tuğamiraller toplam bin 950, Kd. albay toplam bin 800, albay toplam bin 615 yarbay toplam 1465, kd. binb. toplam bin 350, bnb. toplam bin 240. ön yzb. toplam bin 125 , kd. yzb.toplam bin 50,yzb. toplam 975, üsteğmen toplam 900, tğm.toplam 790, atğm. toplam 675 , 2. kad.-kıdemli başçavuş 975, kad. başçavuş 900, başçavuş 790, kd. üsçvş 715,üsçvş 640, kd. çavuş 600, çavuş 525, uz.j.3. kad. çavuş 790, uz.j.2. kad. kıdemli çavuş toplam 750, uz.j.2.kad. çavuş toplam 715, uz.j.kıdemli j.kad. çavuş toplam 640. Uzman jandarma 1.kad. çavuş toplam 600, uz.j.kd. çavuş 565, uz. j.çavuş toplam 490, uz. çavuş toplam 415, puan iş güçlüğü ve iş riski zammı alacaklardır.

Kararnamede ayrıca, subay, astsubay, uzman çavuş ve uzman jandarma çavuşlarına görevlerine göre ek olarak verilecek iş güçlüğü, iş riski, eleman temininedeki güçlük zammı ve mali sorumluluk tazminatı puanları da belirlenmiştir. 2162 sayılı yasa kapsamına giren sağlık personeli kararname kapsamı dışında tutuldu.

POLİTİKA CİDDİ BİR İŞTİR

Evlere şenlik

Bravo Sayın Bakanım, bravo... Bir ilke ancak bu kadar başarılı savunabilir. Hepimizin ağzı bir karış açık kaldı doğrusu. O bir kısmı "Gözleri dönmüş gazetecilerin tüm hücumlarını olağanüstü soğukkanlılıkla asla sinirlenmeden, sıkılmadan, gözleriniz büyümeden ve sağa sola kıvırtmadan karşılamanız oradakilerin" hepsini pes ettirdi. Hele maazallah, toplantıyı 1-2 saat daha görseydi ne olurdu o basın mensuplarının hali?.. Neyse ki oturum kapandı hemen... Hükümetin ekonomik politikasını bütün açıklığıyla tek tek gözler önüne serdiğiniz yetmezmiş gibi dünya ekonomisini üzerine görüşlerinizle de hepsini rezil rüsva ediverdiniz. Ya o yabancı sermaye konusu... Tabii efendim... Fransa'da, Japonya'da, ABD'de de yabancı sermaye alıyor... İyi ki orada birisi kalkıp, "Peki Bakanım, bu yabancı sermayeyi kim verir, gökten zembille inmedi ya bu meret" demedi. Yoksa sayın bakan sözü alıp, onu yerden yere vururdu...

Ne kadar doğru buyurdunuz... 'Ailenin tüm fertleri çalışmalı' diye... Mesela ünlü fabrikatörlerimizin karıları öğlenleri kocalarını fabrikaya götürerek şoförlük yapıp para kazanabilirler... Ya da ne bileyim sekreterlik filan yapabilirler... Değil mi efendim?.. Herkes çalışmalıdır. Fabrikalar zaten bomboş duruyor...

Yalnız, toplantıda bazı basın mensupları, "münasebetsizlik" ettiler doğrusu... Hele bir tanesi kalkıp da, "Siz hiç sosyalist ülke gördünüz mü Sayın Bakan?.." demez mi?.. Hiç böyle sorulur mu?.. Bütün sosyalist ülkelerin hali perişan, ekonomik durumları mahvolmuş, biz de onlara mı benzeyelim yani?.. Tam şu sıra "dış yardım" da "akmaya" başlamışken... Hem düşünce özgürlüğü falan filan canım yeri mi bunların?.." Ayıp şeyler, fevkalade ayıp, burunlarını sürtmezsek namerdiz."

Hepsi iyi hoş da...

Önemli bir "icraat" eksikliğiniz var Sayın Bakan...

Yağ sıkıntısı...

Onu çözümlemek için Sayın Güngör Yerdeş'i görevlendirseniz... Sıkıntı ortadan kalktığı gibi ihracata da yönelebiliriz...

AMAN BEYEFENDİ KAYMASIN

İstanbul'a kar yağdı ya, kimi insanlar duraklarda bekleşti çaresiz, kimileri camlarında sigara tüttürdüler yağan kara karşı keyifle...

Hikâyemiz böyle bir gündendir...

Yollarda biriken vatandaşları almak için son model bir Amerikan arabası durdu. Yer, bir yokuş başıydı. Duraktakilerin gözleri bu manzara karşısında hayretle açıldı... Arabayı kullanan ve üzerinde Pierre Cardin'in son çizgilerinden yaratılan bir elbise bulunan zat acaba insafa mı gelmişti? 5 kişi sıkış pıkış arabaya bindiklerinde o "zat"ın bakışlarında sanki onları arabaya almaya mecburmuş gibilerinden bir ifade gördüler... Neydi bu zorunluluk?. Çok geçmeden anlaşıldı neyse ki... Karda yokuş çıkacak arabada ne kadar çok kişi olursa o kadar ağırlık olur ve arabanın da kayma tehlikesi o denli azalır.

Zorunlu misafirler yine de şık arabanın içini kirli pabuçlarıyla pisletmemeye özen gösterdiler... 'Zorunlu" da olsa rahat ve sıcak bir yolculuk yapmışlardı.

Yokuşun başına dek...

TÜRK'çesi Alaturka

Demokrat iktisatçı (solo) - "Anlatamam derdimi kimseye... Halk (koro) - "...derman, derman..."

Düzenin Bekçileri ".. olmasın diye"

Geçiş taksimi: Ulusal gelirin çoğu vurguncuya, kırıntılar halka.

Egemen sınıf (Batılı ağababalarına) "Çekmek elimde değil gönlümü senden kadın. Benim sana bağlanan, sen beni bağlamadın"

Hökümet (IMF'ye) - "Yâr elinden zehir olsa içilir"

Geçiş taksimi: Türk parası kıyım kıyım kıyılır. Dolar 70 lira

Hökümet (Halk'a) - "Her yeeer karanlık."

Bir çatlak ses duyulur (Arslan Başer'in sesi) - "Hastalık yanlış teşhis edilmiştir. İyi beslenecek hastaya perhiz verildi. Piyasa 70liralık doları kaldıramaz.

Geçiş taksimi: Burjuva ekonomistlerinden ince saz.

Özel Sektör (Karadeniz temposuyla) - "Para isteriz para
Para isteriz para"

Demirel (pes perdeden) - "Nedendir de karagözlüm nedendir?"

Özel Sektör - "Nazlı yarin yanında yatmaya yürek gerek"

Döviz karşılığı parayı atmaya kürek gerek

Demirel (usul ve makamı şaşırıp) "Size garıp gelecek amma, şu anda Türkiye'de Türk parası sıkıntısı çekilmektedir, döviz değil"

Arslan Başer (bu kez usül ve makamıyla)- "Demedim mi nazlı yarim ben sana"

Şavku G. TÜRK

işçi de evlenecek,
memur da evlenecek... mişş.

Hangi parayla?

Günaydın sayın Ecevit

Ecevit televizyonda herkesin izlediği bütçe görüşmelerinde yaptığı konuşmada, "Bir sağcı iktisatçı olan Friedman'ın Şili hükümetinin danışmanı olduğunu ben son Viyana yolculuğumda öğrendim' dedi. Ne diyelim? "Günaydın Sayın Ecevit."

TELEVİZYONA KARŞI MÜCADELEYE GİRİŞ

TV yaşamın gerçek sorunlarını gizleyerek "düş dünyası" kuruyor

Halil KAPTAN

● HİÇ BİR BİLİMSEL DÜŞÜNCENİN DENETLEMEDİĞİ, MİLYONLARCA İNSANI AYNI ANDA ETKİLEYEN TV. İNSANLARI GÖZLE GÖRÜLÜR BİR ŞEKİLDE SİYASETTEN UZAKLAŞTIRIR VE İDEAL BİR TÜKETİCİ HALİNE GETİRİR.

Şu televizyon denen belanın üzerine bilinçli bir şekilde gitme kararını aldığımdan beri ne denli güç ve neredeyse umutsuz bir işe giriştiğimi her gün daha iyi anlıyorum. Türkiye'de bugün bilimsel bir televizyon eleştirisi yapmak, televizyondaki üretim-dağıtım-tüketim dizgesinde alanın da, verenin de memnun olduğu oranda gereksiz ve bu eleştiri için gerekli belgelerin bulunmamasından dolayı da son derece güçtür. Ne demek istediğimi biraz daha açıklayayım: Televizyonun bence bugün en büyük sorunu, gerçek yaşamda insanları kuşatan sorunları unutturması ve insanlara bu sorunlardan kaçabilecekleri bir düş dünyası göstermesidir. Ancak insanlar sunulan düş dünyasında biraz olsun acılarını unutabiliyor, uyuşturabiliyorlarsa, bu düş endüstrisine yapılacak eleştiriler elbette onlara gereksiz gelecektir. Tersine, televizyon dergilerindeki adsız yazarların yazdığı ve o düşlerin yeterince düşsel olmadığı, afyonun istendiği kadar nitelikli olmadığı yönündeki eleştirileri daha çok benimseyeceklerdir.

İkinci noktaya gelince Bilimsel bir televizyon eleştirisi yapmak yani televizyonun toplum içinde nasıl bir işlev üstlenmesi gerektiğini

incelemek— bazı belgeleri gerektirir. Nasıl ciddi sinema eleştirmenleri sinematheklerde eski filmleri defalarca izliyor, senaryoları okuyor ve bol bol kitap ve dergi karıştırıyorlarsa, televizyonu da tarihsel gelişimi içinde incelemek ve bugünkü durumu hakkında sonuçlara varmak için film, fotoğraf ve basılı yayınların bulunabilmesi gerekir. Oysa televizyon programı, üretilip tüketilen ve hiçbir iz bırakmadan yiten bir tüketim maddesidir. Nasıl yediğimiz yemeklerin tariflerini ya da içtiğimiz sigaranın paketini saklamıyorsak, bilincimizde en ufak bir iz bırakmadan beynimizin iç organları tarafından sindirilen televizyon programları hakkında da pek bir kayıt tutmuyoruz Ve hiç bir bilimsel düşüncenin denetlemediği, milyonlarca insanı aynı anda etkileyen bu karanlık süreç, gözle görülür bir şekilde insanları siyasetten uzaklaştırır ve ideal birer tüketici haline getirirken, bilimin ölçütleriyle tanışma fırsatını elde etmiş olan aydın azınlığı ya herkes gibi "Seyirci" kalıyor, ya da gördüğü şeylerin bayağılığına dayanamayarak düğmeyi kapatıyor.

Televizyona sırt çeviren aydınlar için sinema neredeyse bir "kurtarılmış alan"dır. Bu alanda eleştirirler, tartışırlar, yapıt verirler, Oysa bu alanı onlara açan devrimci bir süreç değil, tümüyle ticari bir bürectir: Basit ve yüzeysel düşler izlemek isteyen büyük eyirci çoğunluğu, 1950'lerden başlayarak, bunu evinde ve çok daha ucuza televizyon aracılığıyla yapabileceğini keşftmiştir. Bundan dolayı sinemada birden boşalan bu "kurtarılmış" değil, terkedilmiş alanda da bireysel yetenekler ve yeni akımlar bir süre at koşturabilmişlerdir. Ancak kitlelerin yeniden sinemaya gitmeye başladığı şu dönemde piyasayı saran çokuluslu sermayenin ürettiği korku, felaket, disko, "yumuşak" seks filmleri, vb. karşısında gerçek bir örgütlülüğe 'ya da kitle desteğine sahip olmayan "sanat ve deneme" sinemasının ne kadar direnebileceği tartışma götürür.

Görüldüğü gibi, aydın bilincinin ulaşamadığı karanlık bir bölgede, eleştirilmeye değer bulunmayacak kadar niteliksiz yapıtların gösterildiği sinema perdeleri ve televizyon ekranlarında, idealizmin gittikçe yetkinleşen türleri habis bir ur gibi halkın bilincini sarmakta, umutsuzluğunu ve kaderciliğini sömürmekte ve kaderini belirleyebileceği tek alan olan siyasetten el-etek çektirmektedir. Öyleyse televizyonun yaydığı bu karanlığa karşı nasıl mücadele etmelidir? Televizyona karşı etkili bir mücadelenin başlangıcı, belge toplamaktan ve tarihsel bir perspektif oluşturmaktan geçmek zorundadır. Kullanılan teknikler, uygulanan yöntemler ve bunların ardında yatan kitle ve sermaye hareketleri son derece karmaşıktır. Ve televizyonun yüklendiği düzeni koruyucu işlev, sinemanınkiyle son derece içiçe olduğundan, bu iki iletişim türü karşılıklı etkileşimleri içinde ele alınmalıdır. Sinematek türü kuruluşların bu tür bir militan anti-televizyon hareketi içinde yer alabileceği ve bu harekete bir video arşivi oluşturarak ve tutulan televizyon programlarındaki ideolojik ögelerin çözümlenebilmesi için bu programları yeniden yayınlayarak katkıda bulunabileceği düşünülebilir. Ancak araç-gerecin pahalılığından dolayı fazla umutlanılamaz. Bu tür kuruluşların asıl işlevleri, ya kitleleri gösterim salonlarına çekerek, ya da 8 ve 16 milimetrelik göstericilerini sırtlayıp kahvelere ve hatta evlere giderek, sinemada ve özellikle televizyonda sunulan idealist sinemayı teşhir eden ve halkın dikkatini devrimci mücadelenin sürekliliğine çeken sinema yapıtları sunmak, bunları tartışmaya açmak ve halkı sinema hakkında bilgi edinmeye teşvik etmektir.

Televizyon eleştirisinin tek işlevi, televizyonda sunulan düş sinemasına karşı bir devrimci, gerçekçi ve kollektif sinemanın gerekliliğine dikkat çekmektir.

"Şirket"

"San Fransisko Sokakları"

"Hastane"

Şehir Tiyatrosu'nda "Salozun Mavalı" adlı oyun sürüyor

Portekiz'in ufak sömürgelerinin, giderek kendi bağımsızlıklarına kavuşmalarını, Angola örneği ile sunan "Salozun Mavalı" adlı oyun, Tepebaşı Deneme Sahnesinde başarı ile sürüyor.

İstanbul Şehir Tiyatroları ikinci tur oyunlarından olan, "Peter Weiss'in yapıtı "Salozun Mavalı" adlı oyunu Can Yücel dilimize çevirdi, Çetin İpekkaya yönetti. Yukarıdaki fotoğrafta "Salozun Mavalı"ndan bir sahne görülüyor.

TUTARLILIK

Gülten AKIN

Sanatçının yaşamı ile, sanatı arasında bir bağ, bir yakınlık olmalıdır. Bu yakınlık kuşkusuz yapıtın ortaya çıkmasından önce oluşur. Sanatçı konusunu yaşanmıştan seçer, diyoruz. Bu yaşam kendi yaşamı olabilir. Yakın ve uzak çevresinden bir yaşam olabilir. Geçmişteki bir yaşam olabilir. Sanatçı, başta sözünü ettiğimiz içsel bağla, kendi yaşamadıklarını kendine mal edebilir. Bu söylediklerimizi bilimin sözlüğüne sokarsak şöyle dememiz gerekir:

Sanatçının yaşamının sınıfsal içeriği, sanatının sınıfsal içeriği ve özü ile çakışıyorsa, sorun yok. Egemen sınıfın sanatçısı Gorki'nin deyişiyle dilediği gibi kapitalist dadılığı yapabilir. Onlara sözümüz yok. İçinden geldikleri sınıfla, sanatlarını kaynak olan ve onu götürdükleri sınıf aynıdır. Yaptıkları işte tutarlılık vardır. Bizi bu kişiler ırgalamaz. Ülkemizde böylesinin sayısı çok ta değildir.

Bizde sanatçı genellikle küçük kentsoyludur.

Emperyalist baskı altında, gelişmesi önlenmiş bir ülkede, dış egemene göbek bağıyla bağlı bir avuç azınlığın dışında halk, derece derece ezilir. sömürülür. Bu konuda çok ilginç görünümler de ortaya çıkar. Gün olur, kaçük burjuva, hele hele devlet görevlisi, aydın diye nitelenen kesimin yaşam düzeyi, işçi yaşam düzeyinin de altına düşer. Devletin memuru devletin işçisine özenir. Alamanyalara filan işçi gitmeye kalkar.

Diyeceğim o ki, bizim ülkemizde sanatçı, aydın, çoğunluk ezilen kesimdendir. Bunun ağırlığını güncel yaşamında sürekli duyar. Ne yapmalı öyleyse, nasıl yazmalı? Biz bunun reçetesini vermekte değiliz elbet, konumuz açısından durum saptıyoruz.

Bizim sanatçımız tutarlılığını ancak, eserindeki öz, emekçi sınıfın, ezilenin, sömürülenin yaşamıyla çakışırsa, sağlayabilir, diyoruz. Varsıl kentsoylunun değirmenine su taşımakla, keyfini yetirmekle, dadılığını etmekle değil.

Balkan ülkeleri sanat ve folklor festivaline Türkiye'de katılacak

DEMOKRAT(ANKARA)

Kültür Bakanı Koraltan Bükreş'te açılacak olan Balkan ülkeleri sanat galerileri ile folklor festivaline Türkiye'nin de katılacağını söylemiştir.

Kültür Bakanı Koraltan, bu sergilerden resim ve heykel dalındakinin Mart ayında Bükreş'te açılacağını, sergiye katılma çalışmalarının tamamlandığını, Kültür Bakanlığı tarfından seçilmiş 60 tablonun gönderileceğini ifade etmiştir.

Yine Bükreş'te Ağustos ayında yapılacak olan balkan ülkeleri folklor fastivaline de katılma konusundaki çalışmaların devam ettiğini, festival süresince Türk film ve müzikallerinin Romanya televizyonunda gösterileceğini söyleyen Kültür Bakanı Koraltan festival münasebetiyle bir Türk filmleri ve Türk müziği haftasının tertibine de çalışılmakta olduğunu halen Romanya'da yaşayan Türklerin Türk müziği ve folklorüne karşı bir ilgi duyduklarını belirtmiştir.

HALK BİLİMDE ARAŞTIRMA TEKNİKLERİ

Vasıf AKSOY

Halkbilimsel (folklorik) araştırmalarda seçilen konuya ilişkin özgün ve güvenilir bilgi elde etmek, derlemek amacıyla araştırıcının araştırma yapacağı topluluğun yaşadığı yere giderek çalışma yapmasına "alan araştırması denir" Halkbilimsel alan araştırmalarında kullanılan başlıca teknikler, katılarak gözlem, görüşme, soru kâğıdı ve kılavuz ya da kaynak kişi kullanmaktır. Bu teknikler, araştırmalarda genellikle birlikte kullanılırlar ve bir bütünün parçası olarak işlev görürler.

Araştırmacı, alan araştırması öncesi bir hazırlık döneminden geçer: Araştırmanın konusu, yöntemi, yaklaşık olarak süresi ve kaynak incelemesi gibi kuramsal temeli, (bazı) üzerinde çalışır. Ülkenin genel yapısı içinde araştırmanın yapılacağı yörenin ekonomik, toplumsal ve kültürel konumu, özgüllükleri ile ilgili ön bilgiler edinilir. Ayrıca araştırma sırasında kullanılacak araçlar, örneğin anketler, kayıt araçları (fotoğraf makinesi, teyp, kağıt-kalem vb), mektuplar, götürülecek kimi armağanlar sağlanır.

Alan araştırmasında kullanılan teknikleri başarıyla uygulamak, bazı koşullara bağlıdır: Araştırıcı, olanaklar ölçüsünde araştırma yapacağı yörede uzun süre kalmaya çalışmalı, yöre halkı ile arasındaki uyumsuzlukları en aza indirici önlemleri almalıdır. Popülizmden kaçınmalı, örneğin şalvar giyerek, kasket takarak alan araştırmasına gitmemelidir. Amacını açıklıkla çevreye anlatmalı, inandırıcı olmaya çalışmalı, yöre halkının günlük yaşantısında yer almalı, katılmalıdır.

Nesnel olmaya, gerçekleri ortaya çıkarmaya çalışmalı, halkından, geniş emekçi yığınlardan yana olduğunu unutmamalı; sorumluluğunun bilincinde olmalıdır.

Halkbilimsel araştırmalarda uygulanan başlıca dört araştırma tekniğinden ilk ikisini, ana özellikleriyle açıklamaya çalışacağız. Bunlar. "Katılarak Gözlem" ile "Görüşme" teknikleridir.

1–Katılarak Gözelem Tekniği: Araştırmanın yapıldığı topluluğun günlük ve törensel yaşantısına katılarak yapılan ve gözleme dayalı bir uygulayımdır. Bu tekniği kullanan araştırıcı, araştırdığı topluluğu davaranış biçimlerini, değerler sistemini, birbirleri ile olan ilişki ve çelişkilerini, sınıfsal konumlarını ekonomik, toplumsal ve kültürel özlü olaylar, törenler, işlemler çevresindeki kümelenişlerini tutum ve tavır alışlarını, beklentilerini gözlemleme olanağını bulur.

Araştırmalarda gözlem yolu ile sağlanan bilgiler, incelenen olayın ya da olgunun yapısal oluşumuna uygun sıraya dikkat edilerek hemen bir yere işlenir. Bu iş için özel olarak hazırlanan fişler, defterler kullanıldığı gibi, bilgiler küçük ve kullanışlı ses alma aygıtları aracılığı ile bantlara da geçirilebilir.

2–Görüşme Tekniği: Görüşme, araştırma yapılan yerde, araştırmacının seçtiği kaynak kişilere daha önceden hazırladığı konularda düzenlediği soruları ya formel bir biçimde ya da bir söyleşi boyutları içinde sorması ve yanıt almasıdır. Bu teknik uygulanırken bazı noktalara dikkat edilmelidir: 1.Derleme yapılan, veri toplanan yerde uzunca bir süre kalmak; 2.Görüşme sırasında sorulacak soruları daha önceden hazırlamış olmak. 3.Kaynak kişileri çok yönlü soruşturma sonucu saptamak; ekonomik, toplumsal ve kültürel konumlarını dikkate almak 4.Kaynak kişilerle yapılacak görüşmenin yerini ve zamanını iyi saptamak,(Kaynak kişinin içinde bulunduğu koşulları gözönünde bulundurmak, olanak varsa sakin bir yerde ve başbaşa görüşme yapmak vb.) 5. Görüşmenin biçimini belirlemek, 6.Kaynak kişi ile gerekli ilişkiyi, bağı kurmak ve korumaktır...

"Soru kağıdı" ile "Kılavuz ve Kaynak kişilerden yararlanma" teknikleri ile araştırmalarada kullanılan aygıtlar (fotoğraf aygıtı vb. gibi) bu yazıyı bütünleyen başka bir yazının konusudur...

Ankara Alman Kültür merkezi "Brecht Haftası" düzenledi

ANKARA(ANKA)

Alman Kültür Merkezi 19-25 Şubat Tarihleri arasını "Brecht Haftası" olarak düzenlemiştir Dil Tarih Coğrafya Fakültesi Tiyatro Kürsüsü, Detça, Devlet Sahne ve Müzik Sanatçıları Birliği, TİSAN, AST ve Alman Kültür Merkezi tarafından ortaklaşa gerçekleştirilen hafta boyunca ünlü Alman ozanı ve düşünürü Bertold Brecht'in yaşamı, film, slayt, sergi, konferans ve panellerle anlatılacaktır.

Brehct Haftasına AST yönetmeni Rutkay Aziz, sanatçı Zeliha Berksoy, germanist Prof. Bormann, tiyatro yönetmeni Yücel Erten, Prof. Özdemir Nutku, Tiyatro yönetmeni Yılmaz Onay, Kültür Bakanlığı danışmanı Ergin Orbey, Ege Üniversitesi'nden Mutlu Parkan, Berlin Üniversitesi'nden Prof. Rischbieter, Eleştirmen Vecdi Sayar, DTCF Tiyatro Kürsüsü'nden Prof. Dr. Sevda Sener ve Alman Edebiyat bilimcisi Klaus Volker katılacaklardır.

10 Şubatta Prof. Sevda Sener "Tiyatroda estetik uzaklık ve Brecht'in yadırgatma düşüncesi", Prof. Borman "Piscatur ve Brehct'te sosyolojik dramaturgi'nin programını" anlatacaktır. Ayrıca ilk gün "Brecht sergisi" açılacaktır. 20 Şubat günü Prof. Özdemir Nutku Brecht'in oluşumunu ve anlatımını yansıtan bir konferans verecektir. Zeliha Berksoy da 25 Şubat günü Brecht'den şarkılar söyleyecektir.

Halkevlerinin 48. kuruluş şenlikleri başlıyor

Halkevleri'nin 48.Kuruluş yılı, önümüzdeki günlerde düzenlenen şenliklerle kutlanacak. 19 Şubat Salı günü Anıt-Kabir'i ziyaret ile başlayacak olan şenliklerin, konser, gösteri ve sürekli sergiden oluşacak bir programla süreceği bildirildi. Şenliklerin programı şöyle:

—19 ŞUBAT SALI: Saat:9.00 Anıt-Kabir ziyareti, Saat: 11.00 PETKİM-İŞ Salonunda Basın Toplantısı, Saat, 13.00, Halkevleri Genel Merkezi önündeki alanda Halk Oyunları Grubu gösterisi, Saat 13.45, Aynı yerde, tiyatro grubu, "pusuda" oyunu gösterisi, Saat 14.30, Aynı yerde Halk oyunları grubu

—22 ŞUBAT CUMA, Saat,20.45 "Çağdaş Sahne"de: Atatürk ve Halkevleri sergisi açılışı, saat 21 Yıldönümünün açılışı, Konuşma, halkoyunları grubu, "Pusuda" Tiyatro grubu, Halk Türküleri, saat 23.00 kapanış.

—23 ŞUBAT CUMARTESİ: Saat 21.00 "Arı Sineması" Ruhi Su ve Timur Selçuk Konseri

—26 ŞUBAT SALI: Saat 21.00 "Çağdaş Sahne" Söyleşi, Dia gösterisi ve şiir, Saat 23.00 Yıldönümünün kapanışı.

Halk Şiirinde Toplumsal Olaylar ve Başkaldırmalar

17 — MEHMET BAYRAK

Ama türkü yakıcı özünü çevresindeki öteki kişilerden ayrı,değişik bir sanat eri olarak görmez. Onun sanatçı kişiliği, aşığınki kadar ağır basmaz. Bu yüzden ne tapşırması (mehlası) vardır,ne de adını şiirinde verip türküyü kendi malı olarak damgalar. Yaptığı iş, türkü geleneğinin kendisine sunduğu hazır malzemeden bir yapı kurmaktır.(...) Her türkü söyleyen bu yapının genel biçimini bütünüyle bozmadan ona yeni eklemler ve ondan yeni çıkarmalar yapmak için kendini sıkı sıkıya bağlı saymaz. Böylece ilk yaratıcının zaten bilinmeyen kişiliği kolayca erir, yapı herkesin, halkın malı olur; halk türküsü haline gelir." (29)

Başgöz'ün bu belirlemesi, anlatı türküleri için de aynen geçerlidir. Gerçekten başkaldırı ve eşkiya türkülerinin doğuşu da tıpkı öteki halk türkülerinin doğuşuna benzer. Öteki türküler de olduğu gibi, anlatı türküleri de toplumsal olayların bireyler üzerinde bıraktığı derin etkiden doğuyor.

İster erdemli başkaldırıcı, ister öcalıcı,isterse adi eşkiya olsun; bunlara ilişkin türkülerle, bunların yaşamları, eylemleri, işlevleri arasında sıkı bir ilişki vardır. Somut olgulara yaslanan bölümlerde, diyalektik birlik boyutları kazanır bu ilişki.

Rizeli Sandıkçı Şükrü üstüne yakılan "Eşkiya Dünyaya Hükümdar Olmaz" nakaradı türküde bu diyalektik birlik açıkça görülür:

Sene 1341 mevsime uydum
Sebep oldu şeytan bir cana kıydım
Katil defterine adımı koydum
Eşkiya dünyaya hükümdar olmaz
(......)
Çok zamandır çektim kahrı zındanı
Bize de mesken oldu Sinop'un hanı
Firar etmeyilen buldum amanı
Eşkiya dünyaya hükümdar olmaz

Sinop kalesinden uçtum denize
Tam üç gün üç gece göründü Rize
Karşıki dağlardan gel oldu bize
Eşkiya dünyaya hükümdar olmaz

Bir yanımı sardı müfreze kolu
Bir yanımı sardı Varilcioğlu
Beşyüz atlıyılan kestiler yolu
Eşkiya dünyaya hükümdar olmaz

Türküden, Sandıkçı Şükrü'nün başkaldırı serüvenini rahatlıkla görebiliyoruz. 1341'de bir cana kaydığı için tutuklanıyor, uzun bir süre Sinop zındanında kaldıktan sonra denize atlayarak kaçıyor. Daha sonra Rize'ye geliyor..

Ancak düşmanı Varilcioğlu ve jandarmalar tarafından pusuya düşürülerek öldürülüyor.

Türkü aracılığıyla bize yansıyanlar, kuşkusuz Sandıkçı Şükrü'nün başkaldırı serüvenini bütün boyutlarıyla anlatmaya yetmiyor. Ancak türküyle anlatılanların bu serüvenin önemli bir bölümünü bize aktardığı da açık.

Başkaldırı türküleri genellikle başkaldırıcının ölümünden sonra yakılırlar. Başkaldırıcının ölümüne ilk tanık olanlarsa kuşkusuz arkadaşları yandaşlarıdır. Bu nedenle başkaldırıcılar herhangi bir yolla öldüklerinde -ki bu daha çok jandarmayla (zaptiyelerle) çatışma sonucu olur-, öteki adamları (uşakları ya da kızanları) kendi aralarında arkadaşlarının ölümüne türküler yakarlar. Bu türküler, genellikle daha sonra yakılacak türkülere kaynaklık eder. Ancak hemen belirtelim ki, bu alanda da, ölenlere türkü yakanların başıda, bunların köydeki yakınları ve bir anlamda halk sanatçılar sayılabilecek türkü yakıcılar gelir.

Anadolu halkları arasında yüzlerce yıllık birikime sahip bu gelenek (ağıt ve türkü yakma geleneği) günümüzde de sürüyor.

Cummhuriyetin ilk yıllarında, Sovyetler Birliği'nden dönerken, Karadenizde öldürülen Mustafa Suphi ve arkadaşları için yakılan ağıt, bunun yaygın örneklerinden biri:

Hayali gönlümde yadigar kalan
Bir yanım deryada çalkanır şimdi
On beş yoldaş ile boğulup ölen
Bir yanım deryada çalkanır şimdi

Garip garip öter derya kuşları
Su altında uykuları düşleri
Bir gelin döküyor kanlı yaşları
Bir yanım deryada çalkanır şimdi

Yarelerim tuz içinde yanıyor
Uyku basmış elâ gözler sönüyor
Bir yanımda Suphi, Nejat ölüyor
Bir yanım deryada çalkanır şimdi
(.....)

1930'lardan sonra kendini gösteren Dersim ayaklanması ve soykırımı da, bu türden sayısız ürüne kaynaklık eder.

Dersim ayaklanmasında yer alıp halk tarafından benimsenerek haklarında türkü ve ağıt yakılan birçok kişi bulunuyor. "Şahin" bunlardan birisi. Halk tarafından üstüne yakılan ağıtın giriş bölümü şöyle:

Xozati persena cade tomofili.
Heâ adırbe Avdıla Pasay vrrdo.
Koto qerace mordeme pili!
Şahin vano qedere cane xwo bizane,
Ma sero cerene qanune...i...

Hozat'ı sorarsan otomobil caddesi..
Ocağı sönsün Abdullah Paşa'nın,
Kökünü kazıyor yiğit adamların!
Şahin diyor, canınızın kıymetini bilin,
Başımızda dolaşan (.....in) kanunu...

29 — İlhan Başgöz: Karacaoğlan mı, Pir Sultan mı halkın dilinden konuşuyor, Halk mı onların dilinden? Milliyet Sanat Dergisi: Sayı: 206

(DEVAMI VAR)

Remzi Aslan "Fendoğlu

(Baştarafı 1. Sayfada)
yönetim görevlileri ve kolluk kuvvetlerinin sivil faşist güçlerle tam bir işbirliği içinde çalıştıklarını, seçimi İbrahim Fendoğlu'na kazandırtmak için demokrasi dışı bütün yollara başvurduklarını belirtti. Bu seçim aldatmacasının Malatya halkının büyük çoğunluğu tarafından bilindiğini ve seçim sonuçlarının halk tarafından geçersiz sayıldığını ileri sürdü. Remzi Aslan bu konuda şunları söyledi:

"Şehrimizde yapılan Belediye Başkanlığı seçimini, gerici-faşist güçlerin adayının büyük bir farkla kazanmış olması, ilerici kamuoyunda şaşkınlık ve üzüntü ile karşılanmıştır. Ancak şurası unutulmamalıdır ki, bu seçim sonuçları Malatya halkının gerçek eğilimlerini yansıtmaktan oldukça uzaktır. Bir kere Malatya halkının büyük bir kısmı seçmen sayımında kasıtlı olarak listelere geçirilmemiştir. İlerici halkın yoğun olduğu mahallelerdeki seçmenlere seçim kartları gönderilmemiş, yapılan itirazlar sudan gerekçelerle geri çevrilmiştir. Bunların yanısıra, İbrahim Fendoğlunun seçimi kazanmasında kullanılan mukerrer ve sahte oyların da önemli bir rolü olmuştur. MHP'li faşistler seçim günü ellerini kollarını sallayarak otuzar, kırkar kişilik gruplar halinde çeşitli sandıkları dolaşmışlar ve oy kullanmışlardır. Örneğin Sancaktar Mahallesi'nde bu gruplardan üç tanesi gelerek peşpeşe oy kullanmışlardır. Bu sahtekarlık başka sandıklarda da tekrarlanmıştır. Sandık başkanlarının büyük bir çoğunluğu da aleni bir şekilde Fendoğlu için çalışmışlardır. Bilindiği gibi sandık başkanları, geçen seçimlerde en çok oy alan dört siyasi parti mensupları tarafından. Yani AP, MHP MSP ve CHP'nin gösterdiği kimseler tarafından oluşturulmaktadır. Bu seçimde CHP'li sandık başkanları sayı olarak diğer üç partinin mensupları yanında azınlıkta kalmışlardır. Bir kısmı ise göreve gitmemiştir. 121 sandık başkanından 11 tanesi CHP'li, diğerleri ise AP'li, MHP'li ve MSP-li kimselerdir. Bu sandık başkanları bizim gözlemcilerimizin sandık başında denetim görevini yerine getirmelerini engellemişlerdir. Seçimin bitiş saati gelmeden sandıkları kapatmışlar ve gelmeyenler yerine Fendoğlu için bizzat kendileri oy kullanmışlardır. Fendoğlu'nun seçimi sanki büyük bir farkla kazanmış gibi görünmesi bu yüzdendir. Ayrıca bu sandık başkanlarının emri altında bulunan güvenlik görevlileri de bazı kimselerin kimlik göstermeden Fendoğlu için oy kullanmalarına göz yummuşlardır. Avukatımızın bu usulsüzlükler nedeniyle yetkililere anında yaptığı itirazlar ise sonuçsuz kalmış, sıkıyönetim görevlileri sahtekarlık yapanları değil de bizim gözlemcilerimizi sandık başından uzaklaştırmayı iş edinmişlerdir. Aynı şekilde, oy kullanmaya gelenler arasında ilerici olarak bilinenler, sıkıyönetim görevlilerinin gözleri önünde sandık başında MHP'li faşistler tarafından tartaklanmış, dövülmüş ve tehdit edilmişlerdir. Bunlar arasında CHP'li milletvekilleri ve CHP il yöneticileri de bulunmaktadır. Bununla da yetinilmemiş sandıklar açıldığında, halkın demokrat adayı için kullanılan oyların büyük bir kısmı da sandık görevlileri tarafından yırtılarak imha edilmiştir. Gerici partilere kullanılan oylar ile ilericilerin oylarının eşit olduğu bazı yerlerde ve gerici partilerin fazla oy aldığı bilinen bazı mahallelerde ise, seçmen sayısının düşük olmasından dolayı faşistler sahtekarlık yapmaya gerek duymamışlardır.

Bütün bunlar göstermektedir ki Malatya'daki Belediye Başkanlığı Seçimleri halkın eğilimlerini yansıtmayan sahte bir seçimdir, bir seçim aldatmacasıdır. Fendoğlu'nun gerçek oy sayısının kesinlikle on bini geçmediğini söylemek yanlış olmayacaktır. Bu seçim sonuçlarını kendimiz açısından bir hezimet olarak değil, halkımıza karşı yapılmış büyük bir haksızlık olarak değerlendiriyoruz. Belediyenin gerici faşist güçlerin elinde kalması biçim mücadelemize engel olmayacaktır. Biz Malatya'lı bütün ilericiler, devrimciler olarak, nasıl ki seçimlerde meydanı gerici faşist güçlere boş bırakmadıysak, bundan sonra da kesinlikle şehrimizi faşist güçlere terketmeyeceğiz. Halkın birleşik gücü bundan sonra da faşist saldırılar karşısında bir kale gibi dikilecektir"

İzmir'in

(Baştarafı 1. Sayfada)
rilmesi yapıldı. Toplantıda anarşinin önlenmesi konusunda alınan önlemlerin gözden geçirildiği ve alınacak önlemlerin görüşüldüğü bildirildi.

Bu arada, toplantıda sıkıyönetim uygulanmayan bazı illerde son günlerde meydana gelen terör olayları konusunda hükümetin askeri yetkililerden görüş istediği öğrenildi.

Öte yandan Milli Güvenlik Kurulunun yarın saat 9.30'da Cumhurbaşkanı Fahri Korutürk'ün başkanlığı'nda toplanacağı bildirildi. Milli Güvenlik Kurulu toplantısında sıkıyönetim uygulanan illerde sıkıyönetimin iki ay daha uzatılmasının bu arada, son günlerde toplumsal olayların yoğunlaştığı İzmir ilinde de sıkıyönetim ılan edilip edilmemesi konusunda tavsiye kararı alınacağı bildirilmektedir.

Halk:Gültepe'deki

(Baştarafı 1. Sayfada)
gözaltına alınanların daha çok olduğunu öne sürdüler.

Bilindiği gibi, İsmail Yürümez, Mehmet Erol ve Cemil Özer adlı 3 polis memurunun öldüğü, aralarında 5'i polis ve biri jandarma olmak üzere yüzlerce kişinin ağır ve hafif şekilde yaralandığı operasyonun tamamlanmasından sonra polisler, 4. Ordu'dan gönderilen tanklı birliklerin desteğiyle çevrede geniş çaplı bir aramaya girişmişlerdi. Gültepe'deki konut ve işyerleri Belediye binasından başlamak üzere teker teker aranmış, aramalarda çok sayıda silah bulunduğu iddia edilirken, yüzlerce kişi de gözaltına alınmıştı.

İzmir Valisi Nazmi Çengelci'nin emri üzerine operasyonun başlamasıyla birlikte konulan dışarı çıkma yasağı dün sabaha kadar uzatıldı, ve saat 10.00'da kaldırıldı. Çengelci'nin güvenlik kuvvetlerinin silahlı operasyonu ile ilgili bir basın toplantısı yaparak, geniş açıklamalarda bulunması beklenmektedir.

OLAYLAR NASIL GELİŞTİ?

İzmir'in Gültepe Mahallesi halkı önceki gün sabat saat 07.den akşam saat 18 sıralarına kadar bombaların patladığı; makinalı seslerinin durmadığını, gaz ve sis bombalarının etrafı görünmez hale getirdiği bir gün yaşadı. TARİŞ olaylarının başladığı günden bu yana barikatların kurulduğu, çukurların kazıldığı, gece sabahlara kadar nöbetlerin tutuldğu Gültepe'de, tam bir savaş günü yaşandı.

Gültepe'deki olaylara güvenlik kuvvetlerinin sabahın erken saatlerinde başlattığı kuşatma hareketi neden oldu. Kuşatma ile birlikte karşılıklı silahlı çatışma başladı.

Saat 10 sıralarında Vali Çengelci Gültepe'de sokağa çıkma yasağı ilan etti. Bu yasağa halkın büyük bir çoğunluğunun uymadığı görüldü. Akşam saat 18'e kadar süren silahlı çatışma, Gültepe'nin çevre mahallelerine de yayıldı. Altındağ, Boğaziçi ve Gürçeşme semtlerinde de barikatların ardından güvenlik kuvvetlerine silahlarla karşılık verildiği görüldü.

Çatışmaların yoğun biçimde akşama dek sürdüğü bu operasyonun ardından İzmir Valisi Çengelci, günün bilançosunu şöyle çıkardı: "3 polis memuru vefat etti. 2'si ağır 8 polis memuru ve 1 jandarma çavuşu ve 1 jandarma aşçısı yaralandı. Halktan ise yaralı sayısı 5 kişi var. Gözaltında bulunanların sayısı ise 266 kişi."

İzmir Valisi'nin bu açıklamasına karşın, Gültepeliler gözaltına alınanların sayısının çok daha fazla olduğunu, polis otobüslerinin durmadan dolup dolup Gültepe'den insan götürdüğünü öne sürdüler.

Operasyon sırasında ve operasyondan sonra evlerde ve işyerlerinde arama yapan polis ve jandarmanın yüzlerce kişiyi dövdüğü ve dipçiklediği bildirildi.

Gültepe'de sokağa çıkma yasağının devam ettiği ve halkın yaralıları hastaneye götürmeyerek evlerde tedavi etmeye çalıştıkları belirtiliyor.

"Silah araması" olarak adlandırılan operasyonun ardından emniyet yetkilileri, ele geçirdiklerini öne sürdükleri silahların dökümünü şu şekilde yaptılar:

"17 adet 7.65'lik tabanca, 1 adet 9'luk tabanca, 1 uzun menzilli sten, 3 adet 9'luk 14'lü, 4 av tüfeği, 2 bomba, 1 miktar molotof, 1 miktar patlayıcı madde, 2 sten şarjörü, 42 av tüfeği fişeği, 212 tabanca mermisi, 27 tabanca şarjörü ele geçti.

SON DURUM

Gültepe'de güvenlik kuvvetlerinin araması dün sabaha kadar devam etti. Askeri birliklerle polis panzerlerinin kuşatması altında sürdürülen aramalar ev ev gerçekleştirildi.

Gültepe'liler arama adı altında gerçekleştirilen operasyonun devam ettiğini, kuşatmanın kalkmadığını, bunun ise kendilerini tedirgin ettiğini söylediler.

BİRİ ÖĞRETMEN İKİ CESET BULUNDU

Güvenlik kuvvetlerinin, aramaları sırasında biri Kıbrıs Şehitleri İlkokulu'nda diğeri de Çınarlı semtinde olmak üzere 2 cesed bulduklari bildirildi.

Kıbrıs Şehitleri İlkokulu bahçesinde kimliği saptanamayan bir öğretmenin ipe çekilerek idam edildiği öne sürüldü. Güvenlik kuvvetleri tarafından bulunan öğretmenin cesedinin yanında bir iple bir tabut bulundu.

Bir yetkili, öğretmenin ölumu uzerine yaptığı değerlendirmede bu tür öldürme yönteminin genellikle sağcılara ait bir yöntem olduğunu belirtti. Öldürülen öğretmenin sol görüşlü olduğunu da vurgulayan yetkili, görüşünün bu gerçekle birlikte güç kazandığını söyledi.

Öte yandan güvenlik kuvvetleri çatışmaların yoğun olarak sürdüğü bir semtte bulunan evde yaptıkları aramada, bir gencin cesedini buldular. Evde yapılan aramada, sol yayınlar bulundu.

Çiğli ve Gültepe olayları sırasında zaman zaman yüzlere insan yerlere yatırılarak arandı. Polis ve jandarmanın yaptığı aramalarda polis panzerleri ile de çevre yollar tutuldu.

Çiğli ve Gültepe olayları sırasında polis otobüsleri, durmadan insan taşıyıp durdu.

AP Genel Sekreteri Menteşe: "Tek çare, gerçek ortak çizgide buluşmak"

AP Genel Sekreteri Nahit Menteşe, Ülkenin içinde bulunduğu gergin havanın giderilmesi ile ilgili bir soruyu cevaplandırırken, "Bütün mesele gerçek orta çizgide buluşmaktır. Yegâne çare budur" dedi. Menteşe, bu arada AP Temsilciler Meclisi Toplantısı'nda parti teşkilatının sosyal adaleti sağlayacak önlemlerin süratle alınmasını istediğini bildirdi.

Haftalık Yankı Dergisinin sorularını cevaplandıran Nahit Menteşe, "ülkenin içinde bulunduğu gergin havaya nasıl katkıda bulunacaksınız?" şeklindeki bir soru üzerine, iktidarla muhalefet arasında bir diyalog bulunmadığını belirtti. İzmir'deki TARİŞ olaylarına değinen Menteşe, devletin nizamı sağlamak istemesi halinde fabrika işçilerinin güvenlik kuvvetlerine kurşun yağdırdığını öne sürdü

Aksoy AP-CHP koalisyonu önerdi

ANKARA (DEMOKRAT)

C.Senatosu ve Millet Meclisi Bütçesi'nin görüşülmesi sırasında konuşan Muammer Aksoy, "Parlamento saygınlığını yeniden kazanmak zorundadır" dedi ve CHP—AP koalisyonu önerdi.

Aksoy, parlamenterlerin parmak kaldıran insan olmak durumundan çıkmak zorunda olduklarını söyledi. "Parlamentonun çalıştırılabilmesi için Anayasa değiştirilmeli, parlamento dörtte bir çoğunlukla toplanmalı ve üçte birle de karar alabilmelidir" şeklinde konuştu.

Bütçe eziyetten

(Baştarafı 1. Sayfada)
gününe tutmayan ortamda yaşıyoruz. Politikacısı, ağası, paşası saati saatine karar değiştiriyor. Bütçe de böyle bir şey olsa gerek. Boş ver inceldiği yerden kopsun be kardeşim.

İDRİS ASLAN — MEHMET ŞENKAYA (GAZETE BAYİİ)

Bu gün Meclis'te görüşülen Türkiye bütçesinin, eziyetten başka bir şey getireceğine inanmıyoruz. Dar gelirli vatandaşa yeni bir yük getireceği muhakkak. Ne köylüye, ne işçiye nede küçük esnafın lehine bir rahatlık getirmez. Olsa olsa, bu bütçe birtakım çıkar çevrelerinin işine yarayacak. Bizim görüşümüz budur.

AHMET CEVAHİR (ŞEKERLEMECİ)

Bu bütçe ile birlikte enflasyonu önlemek tedbirleri de getirilirse, bu bütçe iyi bir netice verebilir. Fiyat artışlarının sabit tutulması ve savurganlığın önlenmesi, bütçeyi daha olumlu bir şekle getirir. Dar gelirlilerin yaşama düzeyleri bu bütçe ile denkleştirilebilirse, Türkiye daha huzurlu günlere kavuşur kanısındayım.

GÖSTERGE

(Baştarafı 3. sayfada)
dış borç gereksinimi 14.8 milyar doları bulmaktadır. (daha önce yazılmış rakamlardan daha dakik rakamlardır. Bilindiği gibi zaman geçtikçe yaklaşık rakamlar daha kesinleşir).

Bunlar içinde yabancı sermaye kar transferleri, garantisiz dış borçlar (2.5 milyar dolardır) için yapılması zorunda kalınacak paralar bunlara dahil değildir. Görüldüğü gibi bu yıl ekonomi normal işleyebilirse ödenecek dövizler 15 milyar dolara yakındır.

Buna karşılık olanaklar 5 milyar dolardır. Yani ekonomiyi normal olarak işlemesi için bulunacak kaynak garantisiz dış borçlara hiç ödeme yapılmasa, gerekli kaynak gereksinimi, (borç erteleme) dahil 10 milyar dolardır. Böylesine bir açık demagojiyi ve laf ebeliklerini örtemez.

Fıkra yazarı arkadaşımız, bu işlerden anlayanlara sordum, "gereksinim 7 milyar doları aşmıyor" diyor Bu "bu işlerden anlayanların" pek bu işten anlamadıklarından başka bir şey göstermez.

Konuyu sürdüreceğiz.

"Hükümetin mevcut ekonomi politikası açık faşizmi zorunlu kıldı"

ANKARA(DEMOKRAT)

Kimya Mühendisleri Odası 26. Olağan Genel Kurulu bugün saat 10'da Odalar Birliği Toplantı Salonu'nda başladı.

Genel Kurulu bir konuşmayla açan Kimya Mühendisleri Odası Genel Başkanı Murat Gümrükçüoğlu, son ekonomik önlemlerin çalışanlara, ekonomik planda işsizlik ve yoksullaşma, siyasi planda baskı ve kıyım getirdiğini söyledi.

Türkiye'deki mevcut ekonomik politikanın siyasi düzeyde açık faşizmi zorunlu kıldığını belirten Gümrükçüoğlu, her türlü baskı, kıyım ve sürgünün derhal durdurulmasını, tüm çalışanlara grevli toplu sözleşmeli sendikal hakların verilmesini istedi.

Gümrükçüoğlu konuşmasını şöyle sürdürdü:

"Türkiye de bugün yaşananlar diğer geri bırakılmış ülkelerdekinden çok farklı değildir. Yılların biriktirdiği bu çözümsüzlük batağından bugünlerde getirilen ekonomik-yasal önlemlerle bir kez daha çıkılmak istenmektedir. Kuşkusuz getirilmek istenen önlemler dizisi, devalüasyon, zamlar gibi yıllardır alışageldiğimiz birsenaryonun unsurlarını içermektedir. Ancak şimdi özellikle altı çizilmesi gereken emekçi halk aleyhine, ilerici, demokrat devrimciler aleyhine önemli bir değişikliği de içermektedir. Değişiklik önemlidir, Çünkü son on yıllar içinde Güneydoğu Asya ve Güney Amerika'daki bazı geri bıraktırılmış ülkelerde de denenen bu ekonomı politikalarının siyasi düzeydeki zorunlu karşılığı açık faşizmdir."

EŞEL-MOBİL SİSTEMİ HALKI YOKSULLAŞTIRIR

Eşel Mobil gibi ilk bakışta çarpıcı gelen ücret politikalarının, diğer bazı geri bıraktırılmış ülkelerdeki uygulamalarında da görüldüğü gibi, artan hayat pahalılığı karşısında emekçi sınıf ve tabakaları yoksullaştırdığını belirten Kimya Mühendisleri Odası Genel Başkanı Murat Gümrükçüoğlu, "Getirilmek istenen model, Güney Kore, Brezilya, Arjantin, Taivan gibi ülkelerde de denenmiştir. Gerçekten de bir avuç tekelci grup için mucizeler yaratan bu modelle emekçi sınıf ve tabakalar gün be gün yoksullaştırılmış, küçük sermayenin ortadan kalkan rekabet olanakları sonucu iflas etmesi ile doğan hoşnutsuzluklara karşı, siyasi planda açık faşist uygulamalar bu ülkelerin hepsinde gündemde olmuştur." seklinde konuştu.

Gümrükçüoğlu konuşmasının devamında şunları söyledi:

"Şimdi Türkiye'de de aynı oyun tezgahlanmak istenmektedir. Bir yandan söz konusu modele uygun ekonomik önlemler alınırken, öte yandan buna gelecek tepkiler bilindiğinden anti-demokratik yasa tasarıları meclislerden birer birer geçirilmektedir. İşçi sınıfının beklenen tepkisini önceden bastırmak, sindirmek amacı ile TEKEL'de, ANTBİRLİK'te, TARİŞ'te bir dizi bilinen operasyonlara girişilmiştir. Tüm bu olup bitenlerin siyasi yönü yoktur diyenler yalan söylemektedirler. Bu kaba demogojilere karşın, unuttukları ama mutlaka takılacakları bir nokta vardır. Kağıt üzerinde yapılan hesapları, IMF ile pazarlıklar, demokrasi güçleri tarafından bozulacaktır. TEKEL, ANTBİRLİK ve TARİŞ'te işçi sınıfının, emekçi halkın, bu oyunlara verdiği cevap, bunun bir belirtisi niteliğindedir."

Oylar yanlış

(Baştarafı 1. Sayfada)
170 "kabul" oyu kullanıldığını söyledi, buna karşılık AP'li divan üyesi 195 "kabul" ve 170 "red" oyu kullanıldığını bildirdi. Başkan Muhlis Görentaş ise 205 "kabul" oyuna karşılık 176 "red" oyu kullanıldığını açıkladı. Sayılar arasında anlaşmazlık olması nedeniyle bu kez oylama ayakta yapıldı ve gene sonuç alınamadı. Daha sonraki iki ve üçüncü oylamalardan da sonuç alınamayınca dördüncü kez yapılan oylamada bütçenin maddelerine geçilmesi kabul edildi.

Genel Kurul'da bulunan liderlerden Basbakan Demirel, MHP Genel Başkanı Türkeş ve MSP Genel Başkanı Erbakan, "kabul" oyu verirken CHP Genel Başkanı Ecevit "red" oyu kullandı.

Bu arada bağımsızlardan Şerafettin Elçi, Güneş Öngüt ve Oğuz Atalay CHP ile birliktebütçenin aleyhinde oy kullanırlarken, CHP'den ayrılan İzmir bağımsız milletvekili Akın Simav ise AP ile birlikte kabul oyu verdi.

Oylamadan sonra Cumhuriyet Senatosu ve Millet Meclisi Bütçelerinin görüşülmesine geçildi.

El Salvador'da işgal eylemleri yoğunlaşıyor

DIŞ HABERLER SERVİSİ

El Salvador'da siyasi baskıların yoğunlaştığı yüzlerce insanın tutuklandığı şu günlerde, devrimci güçlerin, tutukluların serbest bırakılmalarını sağlamak amacıyla işgal eylemlerini yoğunlaştırdıkları bildiriliyor.

Ülkedeki büyükelçiliklere ve özel işyerlerine yönelik işgallerde yüzlerce kişi gerillalar tarafından rehin tutuluyor. Gerillaların eylemlerinin askeri-sivil El Salvador hükümetini zor durumda bıraktığı, insiyatifi yavaş yavaş yitirmesi sonucunu yarattığı belirtiliyor.

El Salvador'daki sol örgütlerden biri olan "Devrimci Halk Bloku", bir devlet bankasında başlattığı direnişi sürdürürken 450 kişiyi de rehin tutuyor. Aynı örgüt, bir başka devlet dairesinde 150 kişiyi, özel bir sanayii kuruluşu merkezinde ise 20 kişiyi rehine tutmaya devam ediyor.

"28 Şubat Halk Birliği (LP—28)" adlı bir başka sol örgüt ise, İspanya Büyükelçiliği'nde başlattığı direnişi sürdürüyor.

Rehineleri kurtarmak için, "gerekirse" askeri operasyona girişeceğini açıklayan ve daha önce de Hıristiyan Demokrat Partisi Genel Merkezi'ndeki işgali dört kisiyi öldürerek basan hükümetin, aynı türden baskınları varolan işgal merkezlerine uygulaması olası görülmüyor. İşgal altındaki merkezlerde bulunan yüzlerce rehinenin bu risk altına sokulması hükümetin şu anda gerçekleştiremeyeceği bir eylem olarak nitelendiriliyor. Bilindiği gibi daha önce de hükümetin ateş açma yangın çıkarma, gibi eylemleri olmuş, bütün bunlar gerek El Salvador halkı, gerekse dünya kamuoyu tarafından yoğun tepkilerle kınanmıştı.

Asker ve sivillerden oluşmuş olan faşist El Salvador hükümeti, 15 Ekim 1979 tarihinde iktidara el koymuş, ve ülkede siyasi, ekonomik ve sosyal reformlar yapacağını açıklamıştı.

Eski yönetimin devrilmesi doğrultusunda çalışan sol güçler ise, yeni yönetimin sözünü tutmadığını, bu yüzden de yönetime karşı mücadeleyi sürdüreceklerini açıklamışlardı. Sol güçlerin gündeminde yer alan ilk sorun, El Salvador nüfusunun yarısından çoğunu oluşturan köylülerin sorunlarının çözümlenmesi ve bu doğrultuda bir toprak reformunun gerçekleşmesidir.

Akhisar Savcısı, Manisa Valisini ve Emniyet Müdürünü kınadı

HABER MERKEZİ

Akhisar ilçesinde önceki gün AP İlçe Binasına patlayıcı madde atılmasından sonra güvenlik kuvvetlerinin iki gün içinde 16 kişiyi gözaltına aldığı bildirildi.

Aralarında CHP delegelerinin ve öğretmenlerinin de bulunduğu 16 kişinin kahve ve evlerden rasgele.. toplanarak Akhisar dışına götürüldükleri öne sürüldü. Gözaltına alınanların aileleri yakınlarının olayla bir ilişkisi olmadığını başvurulara rağmen kendilerinden hiç bir haber alamadıklarını nereye götürüldüklerini bilmediklerini ifade ettiler.

Olayla ilgili olarak Akhisar Cumhuriyet Savcısı Atilla Oğuz'un gözaltına alınanların Akhisar'a geri gönderilmesi gerektiğini bildirmesi üzerine, Emniyet Müdürü'nün "Onları devlet aldı" dediği ileri sürüldü. Savcı Atilla Oğuz'un Cumhurbaşkanı ve İçişleri Bakanlığı'na ayrı ayrı çektiği telgraflarla Manisa Valisi ve Emniyet Müdürü'nün yasa dışı tutumlarını kınadığını ve anti-demokratik uygulamalara son verilmesini istediği bildirildi

NE ALIRSAN 12.5

Demokrat

Çatalçeşme Sok. No: 50
Cağaloğlu—İSTANBUL
Telefon: 28 08 15
Yıl: 11 Sayı: 3297/55

Demokrat Ofset tesislerinde hazırlanmış, Hürriyet Ofset tesislerinde basılmıştır.

BAS—SAN Basın Yayın Sanayi ve Ticaret A.Ş. adına imtiyaz sahibi Dursun AKÇAM

Genel Koordinatör Arslan B. KAFAOĞLU

Yazıişleri Müdürü Işık YURTÇU

Ankara Temsilcisi Dr. Ergin ATASÜ

ABONE KOŞULLARI

YURTİÇİ ABONE BEDELLERİ
3 aylık 900.—
6 aylık 1800.—
1 yıllık 3600.—

YURTDIŞI ABONE BEDELLERİ
3 aylık 2250.— 55 DM.
6 aylık 4500.— 110 DM.
1 yıllık 9000.— 220 DM.

İLAN KOŞULLARI

2,3. sayfalar (süt. cm)	400.—TL
Devam sayfaları (süt-cm)	450.—TL
İlan sayfaları (süt-cm)	320.—TL
Doğum, nişan, evlenme, ölüm, teşekkür (1 süt, 5 cm)	700.—TL
Yayın ilanları	400.—TL
Küçük ilanlar (kelimesi)	10.—TL

İLAN REKLAM BÜROSU
Cumhuriyet Cad. No: 87/5
Elmadağ-İSTANBUL

Ankara Bürosu: Konur Sok. 24/19 Kızılay- Ankara Telefon: 17 01 41
İzmir Bürosu: Kıbrıs Şehitleri Cad. 1443 Sok. No: 149 Daire: 6 Alsancak Telefon: 14 67 75
Adana Bürosu: Dörtyolağzı, Özel Sancak İş Hanı Kat: 1 No 96

ŞU BÜTÇE DEDİKLERİ...

İNCELEME ARAŞTIRMA SERVİSİ – 4

Bütçe halk katılımıyla oluşturulmalıdır

● ÇEŞİTLİ KURUMLARIN ÇALIŞANLARI VE O KURUMLARLA DOĞRUDAN İLİŞKİDE BULUNAN EMEKÇİ SINIFLAR O KURUMLARIN BÜTÇELERİNİN HAZIRLANMASI SÜRECİNDE SÖZ VE KARAR SAHİBİ OLMALIDIRLAR.

Şimdiye değin bütçenin gelirlerininve giderlerinin ne anlama geldiğini gördük. Kısaca yinelersek, gelirler ağırlıkla emekçi halktan, özellikle de işçi ve memurlardan alınan vergilerden oluşuyor.

Giderler yani harcamalar ise ağırlıkla sermaye çevrelerine yapılan kaynak aktarımını içeriyor. Burada şu sorulabilir: Peki, devlet emekçi halka bazı hizmetlerin götürülmesine yönelik harcamalarda bulunmuyor mu? Örneğin sağlık, eğitim, konut vb. hizmetler için yapılan harcamalar ne durumda?

1979 bütçesinde, eğitim harcamalarının genel bütçedeki payı %11.3'dü Sağlık için ise bu pay %4.5'di 1980 bütçesinde eğitimin payının % 12.1, sağlığın payının % 4.4 olduğunu görüyoruz. Eğitimin payında ufak bir artış var.

Sağlık harcamalarının payı ise hemen hemen aynı kalmış. Her iki hizmete ilişkin harcamaların en önemli bölümünü personel giderleri yani maaşlar oluşturuyor. Ödeneklerin payındaki artışın bu hizmetlerin daha yetkin olarak sunulmasını beraberinde getirdiği söylenemez. Çünkü gerek okullar, gerek hastaneler teçhizat yönünden o kadar yetersiz ki. Hele Demirel hükümeti, K.Maraş katliamını protesto eden onbin öğretmeni açığa aldıktan, tam gün yasasından vazgeçilmesi için gerekli çalışmalara başladıktan sonra, bu hizmetlerin sunulmasındaki personel yetersizliği darboğazı da daha büyük boyutlara ulaşacak.

Konut sorununa gelince, halka sağlıklı ve ucuz konutlar sunmak devletin göreviyken bu alanda hiçbir şey yapılmamaktadır. SSK ve EmekliSandığı gibi kuruluşların fonları da bu sorunun çözümü için kullanılacak yerde, devlet tarafından KİT açıklarını kapatmada kullanılmaktadır. Örneğin 1973-1977 yılları arasında SSK kaynakları içinde tahvil alımının payı % 55.2'den %.61.5'e çıkarken, işçi konut kredisinin payı % 17.8'den %.15'8'e düşmüştür. SSK kuruluş yasasına göre, kaynakların en fazla % 40'ı tahvil alımına ayrılabilecekken, SSK daha fazla devlet tahvili almaya devlet tarafından zorlanmakta ve bu tahvillerin satımıyla elde edilen para KİT açıklarının finansmanında kullanılmaktadır.

Hazırlanan bütçelerin, geçerliliği ne denli sınırlı olsa da, emekçi halka daha fazla hizmet götürmesi için ,eğitim ve sağlık harcamalarının genel bütçe içindeki payının artırılması, sosyal güvenlik kurumlarının fonlarının, o fonlara aidat ödeyenlerin çıkarlarını gözetecek biçimde kullanılması talep edilebilir.

Vergi sisteminde yeni düzenlemelere gidilmesi, dar gelirli halkın vergi yükünü azaltıp, sanayi ticaret ve tarım sermayesinin vergideki paylarını yükseltecek yeni önlemler getirilmesi istenebilir.

Bu isteklerin hayata geçirilebilmesi, bütçenin hazırlanması sürecine demokratik bir katılımın sağlanmasıyla olanaklıdır.

Çeşitli kurumların çalışanları ve o kurumlarla doğrudan ilişkide bulunan emekçi sınıflar, o kurumların bütçelerinin hazırlanması sürecinde söz ve karar sahibi olmalıdırlar. Örneğin Milli Eğitim Bakanlığı bütçesi hazırlanırken öğretmen ve öğrenci örgütlerinin temsilcileri, Çalışma Bakanlığı bütçesi hazırlanırken, sendika temsilcileri bu bütçelere ilişkin görüş ve önerilerini getirebilmelidirler.

Ancak böylesi bir katılım sadece sermaye çevrelerinin hazırlanması sürecinde çeşitli araçlarla etkili oldukları bütçelere emekçi halkın da müdahalesini sağlayabilir.

Günümüz Türkiye'sinde anti-demokratik uygulamalar ne denli yoğunlaşırsa yoğunlaşsın böylesi bir demokratik talep gündeme getirilmelidir.

Kabul edilmeyen demokratik talepler, kitlelere gerçek kurtuluşun içinde yaşadığımız kapitalizmde değil ancak sosyalizmde sağlanabileceğini gösterir. Çünkü sosyalizm, kitlelerin kendilerini ilgilendiren konularda söz ve karar sahibi olmasını sağlayan demokratik katılımı öngörür.

–SON–

"Bütçe yaparken önce piyasayı gezip fiyatları görsünler"

Sevil ÜRGÜN

Bütçe üzerine "ulusun temsilcileri" aylardır komisyonlarda, basında, parlamento kürsülerinde tartışıyorlar. Televizyon, bütçe üzerinde Millet Meclisi'nde yapılan görüşmeleri naklen vermeye başladı. Kısacası gazeteler, TRT organları hep "halkın temsilcilerinin" görüşlerine yer veriyor. Ama bizzat halktan

insanlar ne diyorlar ona yer veren yok. BMM bütçeyi tartışa dursun, biz de TBMM civarında rasgele halktan kişilereve bütçe konusundaki görüşlerini ve bütçenin oluşum sürecini halkın nasıl etkileyebileceğine ilişkin önerilerini sorduk. Girdiğimiz bir mağazada adının Osman Işık olduğunu belirten bir tezgahtar "bir ilkokul mezunu tezgahtar bu konuda ne diyebilir" diye söze başladı ve sözlerini şöyle sürdürdü "büyüklerimiz daha iyi bilir. Gazete okumaya da vaktimiz yok. Televizyonda haberleri izliyorum ama orda da herkes birşeyler söylüyor. Anlamıyorum. Hangisi doğru, hangisi eğri onu da bilmiyorum. Bütçeyi yaparken bizim için karar alıyorlarsa önce piyasayı gezsinler, fiyatları görsünler ona göre iş yapsınlar"

"Bizden istenenleri verip veremeyeceğimiz bize sorulmalı"

Mağazadan çıkıp yakındaki bir pastaneye girdik, pastanede çalışan işçiye bütçe konusunda ne düşündüğünü sorunca önce "ne diyeyim ki abi" dedi, "Radyo ve televizyonla pek ilgilenmediğim için bu konuda bir şey söyleyemeyeceğim" biraz üzerine gittim, "bildiğin gibi" dedim, "Bizi doğrudan ilgilendiren bu kararların alınmasında halkın hiç bir etkinliği yok. Sen bu konuda ne diyorsun. Bunun üzerine ürkek bir biçimde sorumu yanıtladı. "Elbette biz de bu konuda söz sahibi olmalıyız. Bizden istenenleri verip veremeyeceğimiz bizden sorulmalı. Bugün, bu konuda bir şeyler yapmaya çalışsak da bir etkimiz olmuyor. Onun için birleşmemiz gerekiyor. Halkın bir araya gelerek bunlara karşı çıkması gerekiyor."

TV KÖŞESİ

TV'DE YENİ BİR DİZİ BAŞLIYOR

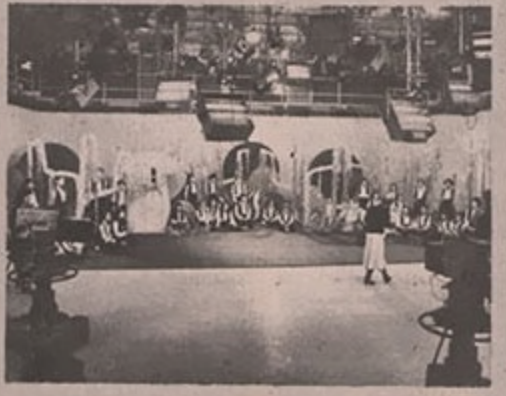
KÜÇÜK KADINLAR

Bu akşam TV'de dört bölümden oluşan yeni bir dizi başlıyor. "Küçük kadınlar" adlı dizinin ilk bölümü şöyle: 1861 yılbaşında kölelerin özgürlüğe kavuşmasını sağlamak için başlayan savaşın üzerinden 8 ay geçmiştir. Babaları savaşa rahip olarak katılan dört kız kardeş anneleriyle birlikte Konkort Masacisets'de oturmaktadırlar. Evin en küçüğü Amy okula gitmektedir. En büyükleri Meg, çok az bir para karşılığında çocuk bakıcısı olarak çalışmaktadır. Beth, son derece sakin ve naziktir. En çok sevdiği şey piyano çalmaktır. Jo günlük iş olarak verilen çok az bir para karşılığında March Hala'ya arkadaşlık etmektedir. Jo'nun en büyük isteği iyi bir yazar olmaktır. Bunun için de devamlı yazı yazar.

Güle oynaya

Ankara Televizyonu'nun hazırladığı programın şiiri sevmek bölümünde İsmail Uyaroğlu'nun iki şiiri var. İki çizgi filmin yer aldığı program çocuk korosunun seslendirdiği "Saray Yolu" adlı türküyle son bulacak

SARAY YOLU
Saray yolu incedir
Saray yolu incedir
Ne karanlık gecedir
Ne karanlık gecedir

Saray yolu ne taşlı
Saray yolu ne taşlı
O yarin gözü yaşlı loy
O yarin gözü yaşlı

Saray yolu düz gider
Saray yolu düz gider
Bir edalı kız gider loy
Bir edalı kız gider

TV'de "yansızlık"

Tariş, Ant-Birlik, Çukobirlik , Tekel ve diğer bütün kuruluşlarda, emekçiler üzerindeki kanlı baskılar, bütün acımasızlığı ile devam ediyor. Bu baskı ve kıyımların şakşakçılığı ise TRT tarafından yapılıyor.

TRT emekten ve emekçiden yana bütün kuruluş ve kişilere karşı, haberlerinde ambargo uygularken, baskı ve kıyımları alkışlayan sermayenin temsilcilerini birer birer ekrana getiriyor. Nitekim 12 Şubat Salı günü 20.00 haberlerinde Halit Narin isimli zat, bütün emekçilere ağız dolusu küfürler yağdırdı. Açıkça, kanlı baskıları alkışladığını kamuoyuna duyurdu. Bu açıklamalarını da bir elin beş parmağını geçmeyecek kadar sınırlı üyesi olan birdernekadına yaptı.

TRT yöneticilerinin haber anlayışına göre; siyasi iktidarları desteklemek, sermayenin sözcülüğünü yapmak "siyaset" olarak değerlendirilemez(!) Emekten yana olmak, sömürüye karşı çıkmak, baskı ve kıyımları lânetlemek, kısa cası emekçinin yanında yer almak "siyaset yapmak olarak değerlendirilmektedir.

Bu çarpık anlayışın sahipleri, sermaye tarafından her zaman takdir edilmişlerdir. Ama, emekçi kitlelerin de seslerini TRT'den duyurabilecekleri günler gelecektir ve de yakındır...

TV'de BUGÜN

19.00 HABERLER
19.05 GÜLE OYNAYA
19.30 EGE'DEN ÇİZGİLER
20.00 HABERLER
20.35 UYKUDAN ÖNCE
20.45 MİNİK KONSER
20.50 KÜÇÜK KADINLAR
21.35 TÜRK HAFİF MÜZİĞİ
22.00 SPOR
22.45 HABERLER

YARINDAN SEÇMELER

Anadoluya — Türk Sanat Müziği(İnci Çayırlı) — Televizyonda Sinema (Newyork'ta bir pazar)

Demokrat Çocuk

Merhaba çocuklar

Bir geniş
bir büyük "Merhaba" demek
sonra bitirmeden sözümü
yüzünüze bakıp gülerek
–kurnaz ve bahtiyar–
kırpmak gözümü
Biz ne mükemmel dostlarız ki
kelimesiz ve yazısız
anlaşırız...
Merhaba çocuklar,
Merhaba cümleten...

Çocuk gazetemiz yeni bir biçimde çıkacak bundan böyle. Sizlere daha çok yönlü olarak seslenebilen ve sizin de sesinizi duyurmanıza olanak veren bir gazete olsun istiyoruz. Bazı değişiklikler, daha doğrusu eklemeler yapacağız. Örneğin, bitkileri, hayvanları, ülkeleri, kişileri, kitapları ve bazı olayları anlatacağız. Hem eğlendirici, hem de eğitici nitelikte bilmeceler ve sorular soracağız. El hünerinizi geliştirmek için kesme, yapıştırma, boyama, kağıt kaplama gibi oyunlardan söz edeceğiz.

Gazetemizi her yaştaki çocuğun okumasını istiyoruz. Okula giden abla ve ağabeylere görev düşüyor. Okuma yazma bilmeyen kardeşlerine gazeteyi okumalarını, oyunların nasıl oynandığını anlatmalarını bekliyoruz. Okullar açıldığında ders programlarına uygun bazı bilgi ve deneylerden de söz edeceğiz. O zaman da gazetemizi okumayan arkadaşlarınıza öğrendiklerinizi aktarmanızı isteyeceğiz.

Sizlerden beklediğimiz ise şu: Çevremizdeki kişilerle, doğayla ilgili gözlemlerinizi ve düşüncelerinizi yazı ya da çizgi ile bize aktarın. Yanıt aradığınız soruları sorun. Küçük öyküler, şiir, resim, karikatür gönderin. Öyle ki, bunlar binlerce arkadaşın paylaşmaktan mutluluk duyacağı güzelliklerle dolu olsun.

Kendinizi tanımak, geliştirmek ve birbirimizi daha çok sevmek için Demokrat Çocuk'la elele verelim.

Yazışma adresimiz: Demokrat Çocuk
Konur Sok. 29/19
Kızılay–Ankara

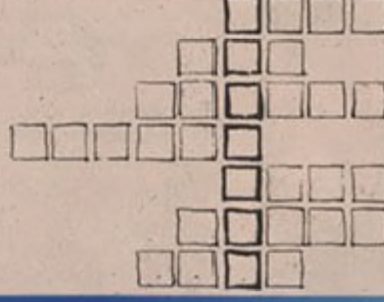
Not: Bize göndereceğiniz malzemeye adınızı ve yaşınızı eklemeyi unutmayınız.

Güneş ağabey

BİR BULMACA

SEVİNCİMİZİ PAYLAŞIRIZ
SORUNLARIMIZI BİRLİKTE ÇÖZMEYE ÇALIŞIRIZ.
BİLDİKLERİMİZİ TARTIŞIRIZ
BİLMEDİKLERİMİZİ ARAŞTIRIRIZ
ONSUZ OLMAYIZ, OLMAMALIYIZ DA
HAYDİ ŞİMDİ BULALIM!

Yanda resimde gördüklerinizi sırasıyla yazıp, koyu çerçeve içindeki harfleri yukarıdan aşağıya okursanız, yanıtı bulursunuz.

BUNU BİLİYORMUYDUNUZ?

İlk gazeteler

Milattan 59 yıl önce Sezar'ın hergün Roma'da duvarlara yapıştırttığı ilanlar gazetenin ilk örneğidir. Fakat ilk düzenli gazeteyi Çinliler basmıştır. 12 sayfalı defter biçimindeki Çing-Pao gazetesinin 1161 yılında kurulduğu ve sayfalarının ipek üzerine basıldığı bilinmektedir.

İlk gündelik gazete 1660'da yayınlanan "Leipziger Zeitung" dur.

TANIYALIM BİLELİM

Demokrat

Bu kadar çok gazetenin varolduğu, kağıt bulmanın alabildiğine zorlaştığı ülkemizde; DEMOKRAT'ın neden çıktığını düşündünüz değil mi çocuklar?

Gerçekten çok gazete var. Ama nasıl gazete? Kimi sorunlarımıza şöyle bir ucundan yaklaşır, kimi de hiç bir sorunumuz yokmuşcasına bizleri artistlerle, şarkıcılarla oyalamağa çalışır. Hepsi örneğin kağıt fiatlarından yakınır gibi görünür ama, hiç biri de neden böyle olduğundan söz etmez, nedeni bırakır, sonuç üzerinde durur.

Çocuklarımız okumalı derler, ama çok sevdiğiniz, saydığınız öğretmenlerinizi çeşitli nedenlerle sizlerden ayırmak için dönem tatilinin uzatıldığını diyemezler de, yakıt yok gerekçesine dört elle sarılırlar.

Kalem, defter, kitap ateş pahası derler. Derler de nasıl alacaksınız onu demezler.

Hava soğuk, odun yok, kömür yok, donuyoruz derler. Derler de, neden yok, nasıl ısınacağız, onu demezler.

Etin, sütün, yumurtanın yanına yaklaşılmaz oldu derler. Derlerde, nasıl yaklaşılacağını demezler, diyemezler.

İşte Halkın Gazetesi DEMOKRAT olanı, biteni ve de olanın, bitenin neden olup, bittiğini, nasıl böyle olup, bitmeyeceğini, onların demediklerini, demek istemediklerini, annelerinize, babalarınıza, ablalarınıza, ağabeylerinize, ve sizlere sevgili çocuklar, anlatmak, diyebilmek için, sizlerin olacak pırıl pırıl günlere katkıda bulunmak isteğiyle çıktı ve çıkacak.

BULMACANIN YANITI

